Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Archive Cypriot Newspaper Materials Kypriakos Fylax

1909-07-11

þÿ š Å À Á ¹ ± º Ì Â ¦ Í » ± ¾ - ± Á . 1 7 1

Library of Neapolis University Pafos

http://hdl.handle.net/11728/9286

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΕΤΟΣ Δ' | ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ (ΚΥΠΡΟΥ) 11 ΙΟΥΛΙΟΥ 1909 | ΑΡΙΘΜ. 171

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Αἱ ἐπιστολαὶ τῇ Διευθύνσει. | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀγορὰ Κύκκου ἀριθ. 34. | Τιμὴ ἑκάστου φύλλου γρ. 2 | Ὑπεύθυνος Ἰδιοκτήτης ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΣΤΟΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΜΑΣ

Τὰ τουφέκια τῶν Κλεφτῶν μας σὰν ἀστράφταν καὶ βροντοῦσαν
Καὶ τὸ Λάβαρο τῆς Λαύρας ἡ βρονταῖς των χαιρετοῦσαν
Ποῦ φτερούγιζε νὰ σπάση τόσα σίδερα βαρειά,
Ἔνθους μπῆκες 'στὸν Ναό Σου κι' ἄναψες λευκὴ λαμπάδα
Κι' ἐκεῖ μέσα προσευχήθης γιὰ τὴν Μάνα μας Ἑλλάδα
Ποὔκραζε μὲ τἄρματά της: Θάνατος ἢ Λευθεριά!

Τὰ βουνὰ τῆς Κλεφτουριᾶς μας τὰ μπαρουτομυρισμένα
Ποὔχαν 'σταῖς ψηλαῖς κορφαῖς των παλληκάρια τιμημένα
Ἀντηχοῦσαν νύχτα μέρα τέτοιο σύνθημα τρανὸ
Κι' ἔκαμναν κι' Ἐσέ, Δεσπότη, 'στὴν Ἑλλάδα μας νὰ στρέφῃς
Καὶ μὲ λούλουδα τῆς Κύπρου τοὺς λεβέντες της νὰ στέφῃς
Ποὔφθαναν τὰ τρόπαιά των ὑψηλὰ 'στὸν οὐρανό!

Ὁ χιονάτος Ὄλυμπός μας κι' ἡ γαλάζια θάλασσά μας
Ποῦ τὸ χρῶμα των θυμίζει σ' ὅλους μιὰ Βασίλισσά μας
Σὰν τὸν Ὄλυμπο χιονάτη, σὰν τὴν θάλασσα γλαυκή,
Ψήλωναν μαζὶ μ' Ἐσένα γιὰ νὰ δοῦν τὰ παλληκάρια
Ποῦ πηδοῦσαν 'στοὺς τυράννους σὰν ἀτρόμητα λιοντάρια
Κι' ἔβαφαν 'σταῖς μάχαις μ' αἷμα τὴν στολή των τὴν λευκή!

Μὲ τοῦ Γερμανοῦ τὰ ράσα ποῦ κυμάτιζαν 'στὴν Λαύρα
Ἐφτερούγιζαν νὰ σμίξουν καὶ τὰ ράσα Σου τὰ μαῦρα
Γιὰ νὰ γίνουν δυὸ φτεροῦγες 'στὴν Σημαία μὲ Σταυρὸ
Ποῦ μὲ βόλια κεντημένη καὶ μὲς σ' αἵματα λουσμένη
Ἐπετοῦσε ν' ἀναστήσῃ μιὰ Πατρίδα δοξασμένη
Καὶ 'στὸ χῶμα νὰ κυλήσῃ τὸν ἀλλόπιστον ἐχθρό!

Δὲν ἐτρόμαξες, Δεσπότη, τὸ σχοινὶ τοῦ Γρηγορίου
Καὶ τὸ σούβλισμα τοῦ Διάκου καὶ τὴν λύσσα τοῦ θηρίου
Ποὔθελε νὰ πνίξῃ σ' αἷμα τὴν Ἑλληνική μας γῆ,
Μὰ βρυχώμενος σὰν Φλέσσας μὲς 'στοῦ Γένους τὴν ἀντάρα
Ἔβαλες εἰς τοὺς τυράννους τὴν βαρειά Σου τὴν κατάρα
Ἀψηφῶντας τὴν ἀγχόνην, ἀψηφῶντας τὴν σφαγή!

Ὁ φονιᾶς Κουτσοὺκ Μεχμέτης μόλις Σ' ἔνοιωσε, Πατέρα,
Πῶς βλογοῦσες μὲ λαχτάρα τὴν Μεγάλη μας Μητέρα
Κι' ἔκτιζες εἰς τὄνομά της Ἐκκλησίαις καὶ Σχολειά,
Ἔτριξε μ' ὀργὴ τὰ δόντια κι' ἀναβαίνοντας μιὰ σκάλα
Ἔστησε 'μπρὸς 'στὸ Σεράγι τὴν φρικτή Σου τὴν κρεμάλα
Κι' ἔφτυνε σὲ μαῦρα ράσα καὶ σὲ κάτασπρα μαλλιά!

Ἀπὸ τὴν λευκή Σου κόμην, ὦ Κυπριανέ, Σ' ἁρπάσαν
Καὶ καθὼς τὸν Πατριάρχην 'στὴν ἀγχόνη Σ' ἀνεβάσαν
Μὰ πρὶν βάλουνε τὸν βρόχο 'στὸν σεπτό Σου τὸν λαιμό,
Σύ, περήφανος τὸν πῆρες κι' ἀφοῦ στάθηκες σὰν βράχος
Τὸν εὐλόγησες μ' ἀνδρεία καὶ τὸν ἔβαλες μονάχος
Κι' ἐμαρτύρησες σὰν ἥρως δίχως ἕνα στεναγμό!

Γιὰ τὴν Πίστιν καὶ τὸ Γένος τ' ἀλυσσόδετον ἀκόμα
Σ' ἕνα δένδρο σπαρταροῦσες μὲ χαμόγελο 'στὸ στόμα
Καὶ βλογοῦσες τοὺς Κυπρίους ποῦ τοὺς σφάζαν σὰν ἀρνιά
Καὶ τὸ τίμιό Σου ράσον αἱματόβρεκτον ἐπέτα
Κι' ἄλλο ράσο τιμημένον εἰς τὴν Πόλιν ἐχαιρέτα
Ποῦ κυμάτιζε νὰ διώξῃ τῆς σκλαβιᾶς τὴν σκοτεινιά!

Δόξα καὶ τιμὴ μεγάλη 'στὸ χωριό Σου τ' ἁγιασμένο,
Τὸ δροσάτο Στρόβολό Σου ποῦ μ' ἐληαῖς στεφανωμένο
Γέννησε τέτοιον Δεσπότη, τέτοιον μάρτυρα τρανό
Ποῦ μὲ τὸν Σταυρὸ 'στὸν ὦμο καὶ μ' ἀκάνθινο στεφάνι
Εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνέβη καθὼς εὔοσμο λιβάνι
Κι' ἔκαμε τὸ μαῦρο ράσο Λάβαρό μας γαλανό!

Ξύπνα τώρα νὰ βλογήσῃς τὴν Γαλάζια μας Σημαία
Ποῦ μὲ τοὺς λευκοὺς ἀφρούς της γαλανόλευκη κι' ὡραία
Στρέφει τὴν γλαυκὴ ματιά της 'στὴν λευκή Σου τὴν κορφὴ
Καὶ τὸ γαλανό της κῦμα φιλεῖ τἄσπρο μάρμαρό Σου
Κι' ὁ λευκὸς Σταυρός της ψάλλει τὸ γαλάζιον ὄνειρό Σου
Ποῦ μιὰ μέρα θὰ φαιδρύνῃ τὴν θλιμμένη Σου μορφή!

Ξύπνα, ξύπνα, τιμημένε τῆς Πατρίδος μας Πατέρα,
Μὲ τὸ τίμιό Σου ράσο νὰ σκορπίσῃς καμμιὰ μέρα
Τῆς σκλαβιᾶς τὸ πυκνὸ σκότος, τῆς σκλαβιᾶς τὴν συννεφιὰ
Κι' ἀφοῦ κρύψῃς ταῖς νιροπαῖς μας μὲ πυκνόφυλλην ἐλαία
Νὰ μᾶς πάρῃς ἑνωμένους 'στὴν Ἑλλάδα τὴν ὡραία
Ποῦ μᾶς καρτερᾷ νὰ μποῦμε μέσα 'στὴν Ἁγιὰ Σοφιά!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΔΙΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΟΙΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΥΠΡΙΑΝΟΝ

ΥΠΟ

ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΜΥΡΙΑΝΘΕΩΣ Π. Θ.

Γραμματέως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Μακαριώτατε,
Εὐλαβέστατον Πρεσβυτέριον,
καὶ ἡ ἄλλη φιλόπολις ὁμήγυρις,

Ἀνέτειλεν ἐπὶ τέλους φαιδρὰ καὶ χαρμόσυνος ἡ ἡμέρα αὕτη, ἣν ἐπόθησε σφόδρα πᾶς φιλόπατρις Κύπριος, ἵνα ἴδῃ ἀναστηλουμένην τὴν σεπτὴν καὶ μεγαλείαν μορφὴν τοῦ ἀειμνήστου ἐθνομάρτυρος πρωθιεράρχου Κυπριανοῦ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου **Κυπριανοῦ.**

Ἐκ τοῦ σκότους τῆς ἀφανείας, ὅπου ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ ἀγνωμοσύνη ἡμῶν ἐπὶ ὁλόκληρον σχεδὸν αἰῶνα εἶχον καταλίπει Αὐτόν, ὑψοῦται σήμερον εἰς τὴν περίοπτον ταύτην θέσιν, καὶ ὁ εὐσεβὴς καὶ εὐγενὴς ἥρως τῆς ἐλευθερίας, ὁ τῆς Κύπρου πρωτομάρτυς τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, ὁ ἀθάνατος ἐθνάρχης ἡμῶν Κυπριανός, καταλαμβάνει σήμερον τὴν ἐμπρέπουσαν Αὐτῷ θέσιν οὐ μόνον ἐν τῷ περιβλέπτῳ τούτῳ τόπῳ, ἐγγύτατα τοῦ ἐνδόξου θρόνου τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, ὃν εὐκλεέστατα ἐπὶ ἑνδεκαετίαν ἐκόσμησεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ παντὸς Ὀρθοδόξου Ἕλληνος Κυπρίου:

Ναί, ἀδελφοί μου! Ἀπὸ τῆς ἀξιοσημειώτου καὶ ἱστορικῆς ταύτης ἡμέρας ἡ σεπτὴ καὶ ἱερὰ μορφὴ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πατριωτικωτάτου Ποιμενάρχου ἡμῶν Κυπριανοῦ, τοῦ προφρόνως ἐκχέαντος τὸ τίμιον αἷμα Του ὑπὲρ τῆς ἁγίας ἡμῶν Πίστεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος δέον νὰ ἐγχαραχθῇ ἀνεξιτήλως ἐν ταῖς καρδίαις πάντων ἡμῶν. Ὅσοι ηὐτυχήσαμεν νὰ παραστῶμεν εἰς τὴν ἱερὰν καὶ ἐξαίρετον καὶ μοναδικὴν ταύτην τελετήν, ἂς γενώμεθα διαπρύσιοι κήρυκες τοῦ σπουδαιοτάτου διὰ τὴν νῆσον ἡμῶν γεγονότος πρὸς τοὺς μὴ εὐτυχήσαντας νὰ παραστῶσιν, ἵνα μηδεμία Κυπριακὴ ψυχὴ παραμείνῃ ἄγευστος τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ οὐδεμία Κυπριακὴ καρδία ἀμέτοχος τῶν ψυχικῶν σκιρτημάτων ἐπὶ τῷ χαρμοσύνῳ τούτῳ γεγονότι.

Τὴν ἀντίθεσιν τῶν ψυχικῶν διαθέσεων σαφῶς κατανοῶ διότι ὅτε τὸ πρῶτον ἠτένισα τὴν ἐπὶ τοῦ παλλεύκου Πεντελησίου μαρμάρου σεπτὴν μορφὴν τοῦ Ἐθνομάρτυρος Κυπριανοῦ ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἔτι τοῦ Γλύπτου ἐφάνη μοι ἐπ' αὐτῆς διακεχυμένη πρὸ ὀκταετίας περίπου κατήφεια βαθὺ παράπονον καὶ ὑποκάρδιον ἐκφράζουσα θλῖψιν· χθὲς ὅμως ἀτενίσας μετὰ τοσοῦτον χρόνον πάλιν τὴν ἱερὰν μορφήν Του κατεπλάγην εὐαρέστως διότι τὴν κατήφειαν διεδέξαντο γλυκεῖα γαλήνη καὶ ἠρεμία. Ἡ εὐσεβὴς καὶ φιλόπατρις ψυχὴ τοῦ ἀειμνήστου ἐθνομάρτυρος κατείχετο ὑπὸ ἀθυμίας διὰ τὴν πρὸς Αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους συναθλητὰς καὶ ἐθνομάρτυρας Κυπρίους ἀγνωμοσύνην ἡμῶν καὶ διὰ τὰς ἀτελευτήτους διαιρέσεις καὶ διαπληκτισμοὺς περὶ τὴν ἐκλογὴν κανονικοῦ διαδόχου Αὐτοῦ. Ἀλλ' οἱ λόγοι τῆς θλίψεως καὶ κατηφείας ἐξέλιπον ἤδη καὶ ὁ θεῖος Πρωθιεράρχης, ἀληθὴς καὶ γνήσιος μαθητὴς τοῦ θείου Διδασκάλου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἐπελάθετο τῆς ἀχαριστίας καὶ τῆς ἀγνωμοσύνης ἡμῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ Αὐτοῦ βάθρου χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος εὐλογεῖ τὸ εὐσεβὲς καὶ φιλόπολι ποίμνιον Αὐτοῦ. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ συναγάλλονται σήμερον ἐπὶ τῷ χαρμοσύνῳ γεγονότι καὶ ἀληθῶς· ἐὰν κατὰ τὴν ἀψευδῆ ὁμολογίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν «χαρὰ γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι», ὁποία καὶ ὁπόση ἔσται ἡ χαρὰ αὐτὴ ἐπὶ τῇ μετανοίᾳ καὶ ἐπιστροφῇ ὁλοκλήρου λαοῦ! Δικαίως ἄρα εἶπον ἀνωτέρω ὅτι ἐξαίρετον καὶ μοναδικὸν τυγχάνει τὸ σημερινὸν γεγονὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Κύπρου καὶ πολὺ εὔλογος καὶ εὐεξήγητος ἡ ἐξαιρετικὴ αὕτη συρροὴ τοσούτου εὐσεβοῦς καὶ φιλοπάτριδος πλήθους ἀπὸ πάσης Κυπριακῆς γωνίας εἰς ἐκδήλωσιν τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ἱερὰν καὶ ἀγήρω μνήμην τῶν Κυπρίων ἐθνομαρτύρων.

Λυπούμεθα πάντες ὅτι ἀπὸ τῆς τελετῆς ταύτης ἕνεκα λόγων τῆς θελήσεως του ὑπερτέρων ἀπουσιάζει, ἐνῷ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὸν πατριωτικὸν ζῆλόν του ὀφείλεται τὸ καλλιμάρμαρον τοῦτο μνημεῖον καὶ εἰς αὐτὸν δικαιότατα εἶχεν ἀνατεθῇ καὶ ἡ ἀπαγγελία τοῦ πανηγυρικοῦ τῆς ἡμέρας. Πρόκειται περὶ τοῦ χρηστοῦ καὶ φιλοπάτριδος δικηγόρου καὶ δημοσιολόγου, δεξιωτάτου δὲ χειριστοῦ τοῦ καλάμου καὶ ἐνθουσιώδους ῥήτορος τοῦ ἐλλογίμου κ. Γ. Σ. Φραγκούδη, τοῦ τιμῶντος τὴν γενέτειραν Κύπρον ἐν τῇ ξένῃ. Πάντες βεβαίως λυπεῖσθε διὰ τοῦτο, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐγὼ ἀσθενὴς καὶ ἄπειρος εἰς ὃν ἔλαχε τιμητικώτατος μὲν ἀλλὰ βαρύτατος κλῆρος ὅπως ἀντικαταστήσω αὐτὸν καὶ ἐπικαλοῦμαι διὰ τοῦτο τὴν εὐμενῆ ἐπιείκειαν πάντων ὑμῶν.

Πρὸ 99 ἐτῶν, Μακαριώτατε, τῷ 1810 Σωτηρίῳ ἔτει, τοῦ γηραιοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, διὰ λόγους ἀνεπαρκείας ἐκπεσόντος τοῦ Θρόνου, πάντες ἀπέβλεψαν πρὸς τὸν περιφανῆ τότε ἱερομόναχον Κυπριανὸν τέως Οἰκονόμον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὡς τὸν μόνον ἐνδεδειγμένον διάδοχον αὐτοῦ διά τε τὴν παιδείαν καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν πεῖραν καὶ σύνεσιν αὐτοῦ. Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ὁ Κυπριανὸς ἐξελέγη παμψηφεὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς καὶ ἀνελθὼν τὸν περίδοξον Θρόνον τοῦ ἱεροῦ Βαρνάβα εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐτίμησεν αὐτὸν ἀναδειξάμενος ἑαυτὸν ἀντάξιον τῶν προσδοκιῶν τῆς Πατρίδος Του. Καίτοι ἡ ὅλη δρᾶσις τοῦ ἀειμνήστου πρωθιεράρχου εἶναι ἄγνωστος ἐν τοῖς πλείστοις, δύο ταύτης περισωθέντα σημεῖα τοσοῦτον εἶναι λαμπρὰ καὶ φωτεινά, ὥστε καὶ δι' αὐτῶν μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξιχνιάσῃ τις ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς τὸ σύνολον τῆς θαυμασίας εἰκόνος Αὐτοῦ. Τὰ σημεῖα δὲ ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς: 1) ἡ σπουδαιοτάτη καὶ βαρυσήμαντος Ἐγκύκλιος Αὐτοῦ πρὸς ἅπαντα τὸν εὐαγῆ κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κύπρου, ὡς ἀναφερομένη εἰς τὴν ἐκ θεμελίων ἀνέγερσιν τῆς πρώτης ἐν Κύπρῳ Ἑλληνικῆς Σχολῆς παρὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπήν, καὶ τὴν ἀφιέρωσιν αὐτῆς καὶ β') ὁ ἔνδοξος Αὐτοῦ θάνατος ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος.

Ἅμα ἀνελθὼν τὸν θρόνον ὁ ἱερὸς ἐθνομάρτυς Κυπριανός, πρώτιστον μέλημά του ἔσχε τὴν ἵδρυσιν Σχολῆς Ἑλληνικῆς ἐν Κύπρῳ, πασχούσης τέως ὡς αὐτὸς οὗτος ὁμολογεῖ ἐπὶ λέξει: «μέγαν αὐχμὸν παιδείας καὶ ἔλλειψιν Ἑλληνικῶν μαθημάτων». Τὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ ἀφιερώσεως τῆς εἰρημένης Σχολῆς ἐκτίθενται ἐκτενῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἐθνομάρτυρος ἐν τῇ περιφήμῳ ἐγκυκλίῳ Του, ἧς ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω καὶ ἥτις εὐτυχῶς περιεσώθη ἐν τῷ Ι. Κώδικι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὸ πολύτιμον τοῦτο ἔγγραφον μεγίστην κέκτηται ἱστορικὴν σημασίαν διὰ τὴν νῆσον ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς ἐκτίμησιν ὀρθὴν τῆς Ἀρχιερατικῆς δράσεως τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶνε εἰκὼν τῆς μεγάλης χριστιανικῆς καὶ ἑλληνικωτάτης καρδίας τοῦ ἀοιδίμου Πρωθιεράρχου. Ὁ ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος καὶ παιδείας διαπνέων Αὐτὸν ἅγιος ἐνθουσιασμὸς καὶ ὁ ἔνθεος ὑπὲρ τούτων ζῆλος Του, ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἐκδηλούμενος, εἶνε τηλικοῦτος ὥστε κἂν ἐστερούμεθα πάσης ἄλλης ἄλλοθεν περὶ τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς εἰδήσεως, μόνον τὸ ἔγγραφον τοῦτο θὰ ἤρκει ν' ἀποθανατίσῃ τὸ Σεπτὸν τοῦ γράψαντος ὄνομα. Ἐὰν πρὸς στιγμὴν ὑποτεθῇ ὅτι ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἀειμνήστου Κυπριανοῦ ἐγνωρίζομεν μόνον τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ

τὴν ἑλληνικὴν ἐθνεγερσίαν Αὐτὸς ἐκόσμει τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τῆς Κύπρου, καὶ οὐδὲν πλέον, ἤρκει ν' ἀναγνώσωμεν ἐπισταμένως τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔγγραφον, ἵνα συναγάγωμεν ἀσφαλῶς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Κυπριανὸς ἀδύνατον ἦτο νὰ ὑστερήσῃ τῶν Γρηγορίων καὶ τῶν Γερμανῶν καὶ τοσούτων ἄλλων τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τετιμημένων κληρικῶν ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας ἀγῶνι.

Ἀλλὰ τὸ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ εἶνε τὸ ἀρχαῖον ῥητόν, ὅπερ προτάσσει τῆς περὶ ἀνεγέρσεως Ἑλληνικῆς Σχολῆς Ἐγκυκλίου Του ὁ ἀείμνηστος Κυπριανός: «**Θνῄσκε ὑπὲρ Πίστεως καὶ μάχου ὑπὲρ Πατρίδος.**»

Πάντες αἱ λαοὶ τῆς γῆς πάντων τῶν αἰώνων καὶ πάσης ἐποχῆς καὶ οἱασδήποτε πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως ἠγωνίσαντο ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐσεβὲς καὶ φιλόπατρι ἔθνος ἡμῶν τὴν πρώτην κατέχει θέσιν μάρτυς δ' ἀψευδὴς εἶναι ἡ ἱστορία. Ἐν πάσῃ σελίδι, τῳόντι, τῆς ἐνδόξου ἡμῶν ἱστορίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων αἰώνων μέχρι σήμερον ἡ ἀλήθεια αὕτη περιτράνως ἐπιβεβαιοῦται. Οὐδόλως ἄρα παράδοξον ὅτι ὁ ἀείμνηστος Κυπριανός, ὡς γνήσιος καὶ ἀκραιφνὴς Ἕλλην τὸ ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος μάχεσθαι καὶ θνῄσκειν θεωρεῖ ὡς δόγμα πίστεως. Παράδοξος, ἴσως, φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ χρῆσις τοῦ ῥητοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς Ἐγκυκλίου, ὅστις εἶνε ἡ ἀναγγελία τῆς ἀνεγέρσεως τῆς πρώτης Ἑλληνικῆς Σχολῆς καὶ τῆς ἀφιερώσεως αὐτῆς.

Τίνα λοιπὸν σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ τὸ ὡς ἄνω ῥητὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον; Τὴν σχέσιν δεικνύει ὁ ἴδιος καλῶν μὲν τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον «**σύσσημον θεοσεβείας καὶ ὑπὲρ πίστεως ἀγώνισμα**», ὡς σκοπὸν δὲ αὐτοῦ θεωρῶν τὸ ἵνα διδάσκωνται οἱ παῖδες τῆς πολιτείας τὴν πάτριον πίστιν αὐτῶν τὸ μόνον πολυτιμότατον καὶ ἀναγκαιότατον καὶ νὰ ἐκπαιδεύωνται ἐν ταυτῷ καὶ ἤθη χρηστά· ὅπου μὲ τὸ μέσον τῆς μαθήσεως προβαίνοντες εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν νὰ γίνωνται ἄνδρες **θεοσεβεῖς**, φρόνιμοι, πολιτικοί, χρηστοήθεις, δίκαιοι, φιλοπάτριδες, φιλέμποροι......» Ἄλλαις λέξεσιν, ὁ ἀείμνηστος Ποιμενάρχης θεωρεῖ τὴν γνῶσιν τῆς πατρίου Πίστεως ἤτοι τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, ὡς τὸ ἀποτελεσματικώτατον τῶν ὅπλων τοῦ Ὀρθοδόξου Ἕλληνος πρὸς ἄμυναν αὐτῆς ταύτης τῆς ἑαυτοῦ Πίστεως καὶ Πατρίδος. Καὶ ἐκ τούτων δύναταί τις ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνῃ ὅτι ὁ ἐθνομάρτης Κυπριανὸς κατὰ τὴν μακρὰν αὐτοῦ διαμονὴν ἐν τῇ ξένῃ, ὅπου εἶχε μεταβῇ πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς Αὐτοῦ Μονῆς τοῦ Μαχαιρᾶ ἐπωφελήθη τὴν σύγχρονον τότε πνευματικὴν κίνησιν καὶ ἥψατο τῶν γραμμάτων τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Τοιούτων ἰδεῶν καὶ συναισθημάτων ἐνεφορεῖτο ὁ ἔνθεος λευίτης ὅστις θείᾳ πάντως βουλῇ καὶ προνοίᾳ ἐπλούτει τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ κρίσιμον στιγμὴν τῆς πανελληνίου ἐξεγέρσεως πρὸς ἀπόσεισιν τοῦ ἐπαράτου τουρκικοῦ ζυγοῦ καὶ ἀνάκτησιν τῆς γλυκείας ἐλευθερίας αὐτῶν. Ἐὰν ὁ ἀείμνηστος Κυπριανὸς ἦτο μεμυημένος τὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἢ ὄχι, καὶ ἄν, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἔμελλον ἐν ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ νὰ ἄρωσιν ὅπλα καὶ οἱ Κύπριοι κατὰ τῶν τυράννων, μιμούμενοι τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, οὐ τοῦ παρόντος νὰ εἴπωμεν ἀλλ' οὔτε καὶ ἐνδιαφέρει πολὺ διὰ τὸν προκείμενον ἡμῖν σκοπόν. Ἀρκεῖ ἡμῖν τὸ ἱστορικὸν καὶ ἀναμφισβήτητον γεγονὸς τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου, ὃν προθύμως καὶ ἡρωϊκῶς ὑπέμειναν οἱ Κύπριοι ἐθνομάρτυρες ὑπὲρ τῆς αὐτῆς Πίστεως καὶ τῆς αὐτῆς Πατρίδος, ὑπὲρ ὧν καὶ οἱ λοιποὶ ἥρωες τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας ἐθυσιάσθησαν. Ἦτο ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος Σάββατον καὶ 9η τοῦ μηνὸς Ἰουλίου τοῦ 1821, ἀποφρὰς πλὴν πανένδοξος διὰ τὴν Κύπρον ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ ἀπαίσιος βρόχος τοῦ δημίου περιέσφιγξε τὸν ἱερὸν καὶ ἄσπιλον τοῦ Ἐθνομάρτυρος Κυπριανοῦ τράχηλον, θέατρον δὲ τοῦ αἱματηροῦ δράματος ἐγένετο ἡ πλατεῖα τοῦ Διοικητηρίου ἐν Λευκωσίᾳ καὶ θυσιαστήριον διὰ τὴν ἐθνικὴν θυσίαν τοῦ ἀρχιθύτου τῆς τῶν Κυπρίων Ἐκκλησίας γηραιὰ συκαμινέα. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ προσέφερον τὸ τίμιον αἷμα των ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος καρατομηθέντες καὶ οἱ 3 μακάριοι Μητροπολῖται, ὁ Πάφου Χρύσανθος, ὁ Κιτίου Μελέτιος καὶ ὁ Κυρηνείας Λαυρέντιος, τὴν ἐπιοῦσαν δὲ ἐσφάγησαν οἱ Ἡγούμενοι τῶν Ἱ. Μονῶν καὶ πολλοὶ τῶν προκρίτων πολιτῶν καὶ χωρικῶν. Ἐπὶ δέκα κατ' ἄλλους δὲ ἐπὶ τριάκοντα συνεχεῖς ἡμέρας διήρκεσε τὸ φρικαλέον καὶ ἀπαίσιον ἔργον τῆς σφαγῆς καὶ τῆς λεηλασίας. Πλεῖστοι κατώτεροι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἡρωϊκώτατα ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τῶν ἡρώων ἱεραρχῶν αὐτῶν, κομισάμενοι καὶ αὐτοὶ τὸν αὐτὸν ἀμάραντον τοῦ μαρτυρίου στέφανον.

Τοιουτοτρόπως οἱ ἀϊδίου μνήμης Κύπριοι ἐθνομάρτυρες διὰ τοῦ ἁγνοῦ καὶ τιμίου αὐτῶν αἵματος ἀπέδειξαν καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐμπράκτως καὶ διὰ τοῦ ἐμφαντικωτάτου τρόπου ὅτι οἱ Κύπριοι ἀποτελοῦσιν ἀχώριστοι τοῦ Ἑλληνικοῦ κορμοῦ Ἕλληνες ὄντες μέχρι ὀστέων καὶ δι' ὅλου τοῦ αἵματος αὐτῶν, τὴν ἄρρηκτον δὲ ταύτην ἑνότητα οὐδεμία ἐγκόσμιος δύναμις ἢ ὑλικὴ βία δύναταί ποτε νὰ διασπάσῃ. Ἀΐδιος ὀφείλεται διὰ τοῦτο εὐγνωμοσύνη πρός τε τὸν πρωτομάρτυρα Ἀρχιεπίσκοπον Κυπριανὸν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς Κυπρίους ἐθνομάρτυρας. Καὶ ἀκριβῶς ἡ ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Πρωθιεράρχου κ. Κυρίλλου ἐπιδειχθεῖσα ὅλως ἐξαιρετικὴ σπουδὴ καὶ ἀπερίσπαστος μέριμνα πρὸς λαμπρότερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον πανηγυρισμὸν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἥρωος προκατόχου Του Κυπριανοῦ, καὶ ἡ ὑπ' Αὐτοῦ καθιέρωσις τῶν ἐτησίων μνημοσύνων ὑπὲρ αὐτῶν σκοπὸν ἔχει τὴν ὡς οἷόν τε θερμὴν καὶ ζωηρὰν ἐκδήλωσιν τῆς παγκυπρίου ταύτης εὐγνωμοσύνης πρὸς αὐτούς.

Ἀλλ' ἡ πρὸς τοὺς ἐθνομάρτυρας εὐγνωμοσύνη δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς οὔτε τῆς λαμπρᾶς ταύτης ἐθνικῆς πανηγύρεως οὔτε τῶν ἐτησίων μνημοσύνων· ὑπάρχει καὶ ἄλλο τι πολὺ ὑψηλότερον καὶ πολὺ σπουδαιότερον, εἰς ὃ κυρίως ἀποβλέπουσιν αἱ τοιαῦται ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις, τοῦτο δὲ εἶναι ἡ μίμησις αὐτῶν. Δὲν ἀρκεῖ δηλονότι νὰ ἐκφράζωμεν ἁπλῶς τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς τοὺς γενναίους ἐθνομάρτυρας πολλῷ δ' ἧττον νὰ κομπορρημονῶμεν καθόλου ἐπὶ τοῖς ἐνδόξοις ἔργοις τῶν προγόνων ἡμῶν ἀλλὰ καὶ νὰ προσπαθῶμεν ν' ἀντλῶμεν σωτήρια διδάγματα ἐκ τῆς ἀπαραμίλλου αὐτῶν αὐτοθυσίας ὑπὲρ τῆς ἁγίας ἡμῶν Πίστεως καὶ τῆς φιλτάτης Πατρίδος, καὶ πάσῃ θυσίᾳ ν' ἀκολουθῶμεν τοῖς ἴχνεσιν ἐκείνων.

Καὶ μὴ νομίσῃ τις ὅτι παρῆλθον τέλεον οἱ χρόνοι τῶν διωγμῶν καὶ τῶν κινδύνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν ἀπὸ τῶν τυράννων καὶ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Οὐχί! ὑπάρχουσι δυστυχῶς καὶ σήμερον καὶ οὐδέποτε θὰ ἐκλίπωσιν. Οἱ αὐτοὶ διωγμοὶ καὶ κίνδυνοι κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος ἡμῶν ὑφίστανται καὶ σήμερον μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι ἤλλαξαν μορφήν, τοῦθ' ὅπερ ὅμως καθιστησιν αὐτοὺς μᾶλλον ἐπικινδύνους. Ἡ Ὀρθοδοξία καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς ἠπειλοῦντο τότε νὰ καταρρεύσωσιν ἀλλ' ὁ κατ' αὐτῶν διωγμὸς ἐγένετο ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς καὶ ἐκ τοῦ συστάδην. Ἡ Ὀρθοδοξία καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς κινδυνεύουσι καὶ σήμερον τὸν ἔσχατον κίνδυνον, πλὴν ὁ κατ' αὐτῶν διωγμὸς διεξάγεται ἐκ τοῦ ἀφανοῦς καὶ συστηματικῶς, διὰ σατανικῶν ὄντως σκευωριῶν τῶν πολυωνύμων αὐτῶν ἐχθρῶν, καὶ κατὰ σχέδιον προδιαγεγραμμένον. Διὰ τοῦτο ἐπιμένω φρονῶν ὅτι ὁ κίνδυνος εἶνε πολὺ μεγαλείτερος σήμερον ἢ κατὰ τὴν ἄλλην ἐκείνην ἐπάρατον ἐποχὴν τῆς μαύρης καὶ θεοστυγοῦς δουλείας. Τίς, τῳόντι, ἀγνοεῖ ὅτι τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἡ Ὀρθοδοξία καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς διέρχονται κρίσιν τοσοῦτο σοβαράν, ὅσον οὐδέποτε, ἴσως, ἄλλοτε; Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ ἡμῶν ἀκροπόλεις καὶ ἰδίᾳ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἡ Κωνσταντινούπολις, τὸ Ἅγιον Ὄρος — παραλείπω τὴν Ἀντιόχειαν, ἥτις, φεῦ! ἀπώλετο ἴσως δι' ἡμᾶς — ἡ Ἀλεξάνδρεια, αὐτὴ ἡ Κύπρος, ὑφίστανται λυσσώδεις ἐπιθέσεις ὑπὸ διαφόρους μορφὰς ἐκ μέρους τῶν πολυειδῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Ἵνα δὲ μᾶλλον συγκεκριμένως εἴπω, ἐν Κύπρῳ π. χ. αἱ ξέναι προπαγάνδαι τοῦτ' αὐτὸ ὀργιάζουσιν ὑπὸ τὰ ὄμματα ἡμῶν καὶ τὸ δὴ χείριστον ἰδίοις ἡμῶν ἀναλώμασιν· ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ὑπόστασις ὅλως αὐθαιρέτως ὅσον καὶ ἀναιδῶς ἀμφισβητεῖται παρὰ τῶν ξένων ἡμῶν δεσποτῶν· καὶ τέλος ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία φανερῶς πλέον καὶ κατὰ τρόπον ἥκιστα Βρεττανικὸν καὶ φιλελεύθερον συστηματικῶς καὶ ἀπηνῶς καταδιώκεται.

Ἀλλ', ὦ Μακαρία ψυχὴ τοῦ ἀοιδίμου ἐθνομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ, ὦ μακάριαι ψυχαὶ τῶν ἀοιδίμων ἐθνομαρτύρων Μητροπολιτῶν Χρυσάνθου, Μελετίου καὶ Λαυρεντίου καὶ τῶν λοιπῶν συνομολογητῶν καὶ συμμαρτύρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, δεήθητε τοῦ τῶν ὅλων Θεοῦ, τοῦ ἱκανώσαντος ὑμᾶς ὁμολογῆσαι παρρησίᾳ τὴν εἰς Αὐτὸν πίστιν, ἱκετεύσατε τὸν Δεσπότην καὶ Δημιουργὸν τοῦ Σύμπαντος, ᾧ τόσον πιστῶς ὑπηρετήσατε, πρεσβεύσατε τῷ Θεῷ Σωτῆρι καὶ Λυτρωτῇ τοῦ κόσμου, οὗ χάριν τὸ ἅγιον ὑμῶν αἷμα μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ἐξεχέατε, ὅπως φωτίζῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἡμῶν καὶ καθοδηγῇ ἡμᾶς τοῖς ἐνδόξοις ἴχνεσιν ὑμῶν.

Ναί, τέκνα ἀγαπητά, ἀπαντᾷ ἡ θεσπεσία φωνὴ τοῦ Κυπριανοῦ, ναί, οὐδέποτε παυσόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν πρεσβεύοντες τῷ Ἐπουρανίῳ Δεσπότῃ ἡμῶν, ἀλλ' ἵνα φυλάττητε καὶ ἡμεῖς τὴν διαθήκην μου.» Ἀλλὰ τίς ἡ διαθήκη αὕτη; Ἀκούσατε!

«Πρὸς ὑμᾶς, λέγει, τοὺς Πανιερωτάτους Μητροπολίτας, τοὺς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργοὺς τῆς ἡμῶν μετριότητος συνιστῶμεν αὐτὴν (τὴν Ἑλλην. Σχολήν). Μάλιστα τῷ μεθ' ἡμᾶς διαδεξομένῳ τὸν ἡμέτερον Θρόνον, ὅστις ποθ' οὗτός ἐστι καὶ πᾶσι τοῖς εἰς ἔπειτα διαδόχοις Μητροπολίταις, παντί τε τῷ εὐαγεστάτῳ κλήρῳ καὶ πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς φίλοις συμπατριώταις καὶ ἀδελφοῖς, εἰς τὸ διατηρεῖν καὶ ὑπερασπίζεσθαι τὴν ἱερὰν σχολὴν ταύτην ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, ὡς ἴδιον ἀφιέρωμα τῷ Θεῷ, ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τῆς διηνεκοῦς συστάσεως τῆς σχολῆς ταύτης ἂν ἤθελε τὸ καλέσει ἡ χρεία καὶ μέχρις αἵματος».

Οἱ πύρινοι καὶ πλήρεις ἐνθέου ζήλου λόγοι οὗτοι τοῦ ἐθνομάρτυρος Κυπριανοῦ προσφυέστατα δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἡ ἐθνικὴ Αὐτοῦ διαθήκη πρός τε τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησ. τῆς Κύπρου, καὶ πρὸς τὴν σύγχρονον Αὐτῷ καὶ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τοῦ Ἑλλην. Ὀρθοδόξου πληρώματος τῆς Νήσου, καὶ τὴν ἱερὰν ταύτην διαθήκην ὀφείλομεν ἡμεῖς μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας νὰ φυλάττωμεν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ ἀείμνηστος Κυπριανὸς λέγων σχολήν, δὲν ἐννοεῖ βεβαίως τὸ κτίριον ἁπλῶς αὐτῆς τὸ ὑπ' Αὐτοῦ καὶ δαπάναις Του ἀνεγερθέν, ὅπερ ἄλλως τε ἦτο καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγκαταλειφθῇ ποτε, ἂν ἤθελε κριθῇ ἀκατάλληλον καὶ μὴ ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς, ἀλλ' ἐννοεῖ αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν ἢ ὡς λέγει ὁ ἴδιος τὴν **σύστασιν** τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν παιδείαν ἐκείνην, ἧς χάριν ἵδρυται αὕτη, τ. ἔ. τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν Παιδείαν, καὶ ἄλλαις λέξεσι τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὸν Ἑλληνισμόν. Κατὰ ταῦτα ὁ Κύπριος Πρωτομάρτυς τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ διὰ τῆς διαθήκης Αὐτοῦ κυρίως τοῦτο ζητεῖ παρ' ἡμῶν, **τὴν μέχρις αἵματος ὑπεράσπισιν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.** Καὶ τὴν διαθήκην ταύτην ἐπεσφράγισε πρῶτος ἐκεῖνος διὰ τοῦ ἐνδόξου Αὐτοῦ θανάτου κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἡμέραν τῆς 9ης Ἰουλίου 1821.

Ἐν ὀνόματι λοιπὸν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν ποιοῦμαι θερμοτάτην ἔκκλησιν εἰς τὰ Ὀρθόδοξα καὶ πατριωτικὰ ὑμῶν αἰσθήματα! Μιμηθῶμεν, ἀδελφοί, τοὺς ἀοιδίμους ἐθνομάρτυρας τῆς Πατρίδος μας, ὧν τὴν ἱερὰν μνήμην πανηγυρικῶς ἑορτάζομεν σήμερον. Ἀκολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν, φυλάξωμεν πιστῶς τὴν ἱερὰν τοῦ ἐθνομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου μας διαθήκην, διατηροῦντες καὶ ὑπερασπιζόμενοι τὰ Ἑλληνικὰ ἡμῶν Ἐκπαιδευτήρια, ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τῆς διηνεκοῦς συστάσεως αὐτῶν καὶ μέχρις αἵματος, ἂν ἤθελε τὸ καλέσει ἡ χρεία. Προσπαθήσωμεν πάσῃ δυνάμει καὶ θυσίᾳ ὅλοι ὁμοῦ καὶ ἕκαστος ἡμῶν ἰδίᾳ ὅπως παρέχωμεν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἑλληνίδι νεότητι ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὀρθόδοξον καὶ Ἑλληνοπρεπῆ ἀγωγὴν καὶ παιδείαν καὶ ἂς ὦμεν βέβαιοι ὅτι ἡ Ἑλληνικωτάτη Πατρὶς ἡμῶν ἡ ἔχουσα νὰ ἐπιδείξῃ τοιούτους ἐθνάρχας κατὰ πάντα ἀντάξιους τοῦ μεγαλομάρτυρος αὐτῆς Κυπριανοῦ, οἷος εἶναι καὶ ὁ νῦν εὐκλεῶς κυβερνῶν τὴν ἀποστολικὴν αὐτῆς Ἐκκλησίαν Σεπτὸς Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν κ. Κύριλλος, ἂς ὦμεν, λέγω, βέβαιοι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ μαρτυρικὴ Πατρὶς ἡμῶν θὰ γεννήσῃ καὶ ἄλλους ἥρωας καὶ ὑπερασπιστὰς τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀνταξίους τῶν ἀθανάτων ἐθνομαρτύρων, οὓς ὑμνοῦμεν καὶ γεραίρομεν σήμερον καὶ ὅτι θᾶττον ἢ βράδιον θὰ πληρωθῇ καὶ ὁ διακαέστατος καὶ ὕψιστος τῶν πόθων ἡμῶν, ἡ ἐθνικὴ ἀποκατάστασις.

Γένοιτο!

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἀγγελίαι καὶ εὐχαριστήρια καὶ ἄλλα δημοσιεύματα ἐλλείψει χώρου θὰ δημοσιευθῶσιν ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ.

ΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

ΜΕΓΑΛΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ἡ Κυπριακὴ πρωτεύουσα μεγάλην ἦγε πανήγυριν ἐθνικὴν τῇ π. Πέμπτῃ ἐπὶ τοῖς ἀποκαλυπτηρίοις τοῦ καλλιμαρμάρου μνημείου εἰς τὸν ἀείμνηστον Ἐθνομάρτυρα Ἀρχιεπίσκοπον Κυπριανὸν καὶ τοὺς μακαρίους τρεῖς Μητροπολίτας καὶ τοὺς λοιποὺς ἀοιδίμους κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς συναθλητὰς καὶ συμμάρτυρας αὐτῶν.

Ἐπὶ τῇ ἐγκυκλίῳ τῆς Α. Μακαριότητος πολλοὶ Δῆμοι ἐδήλωσαν τὴν ἀντιπροσωπείαν αὐτῶν καὶ ἐνετείλαντο τὴν κατάθεσιν στεφάνων ἐκ δάφνης, πλεῖσται δὲ κοινότητες καὶ ἐξ ἁπάντων τῆς Νήσου τόπων ἐγκαίρως ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τὰ ὀνόματα τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν ὧν πολλοὶ μὲν ἀφίκοντο εἰς Λευκωσίαν τῇ προτεραίᾳ καὶ ἄλλοι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς πανηγύρεως καὶ ἡ κίνησις ἐν τῇ πόλει προσέδωκεν εἰς αὐτὴν πανηγυρικὴν ὄψιν, ὅτε περὶ τὴν ἑσπέραν ἀφίκοντο πολλαὶ ἔγκριτοι ἐκ Λάρνακος οἰκογένειαι καὶ οἱ κ. κ. Βουλευταὶ Εὐαγ. Χ'' Ἰωάννου καὶ Μ. Γ. Νικολαΐδης, ὁ Δήμαρχος Λάρνακος κ. Νικ. Θεμιστοκλέους, ὁ Δήμαρχος Λευκάρων κ. Γαβριὴλ Γεωργιάδης, Λαπήθου κ. Κ. Ν. Παρασκευᾶς. Ὁ Δήμαρχος Λεμεσοῦ ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Σάλπιγγος» κ. Χρ. Χουρμουζίου, ὁ Δήμαρχος Βαρωσίων καὶ Ἀμμοχώστου κ. Λούης Εὐ. Λοΐζου δὲν ἠδυνήθη νὰ προσέλθῃ προσωπικῶς ἕνεκα σοβαρᾶς νόσου τοῦ σεβαστοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὸ Δημαρχεῖον Ἀκανθοῦ ἀντεπροσωπεύθη ὡσαύτως παρ' ἁρμοδίου προσώπου. Ἀντιπρόσωποι πλείστων Ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἢ ἀντιπροσωπευτικαὶ Ἐπιτροπεῖαι προσῆλθον εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ ἐπέδοσαν τὰ πιστοποιητικὰ αὐτῶν. Τὴν Κυπριακὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἐν Καΐρῳ Ἀδελφότητα ἀντεπροσώπευον εἰδικῇ ἐντολῇ οἱ κ. κ. Α. Θεοδότου Βουλευτὴς καὶ Ι. Οἰκονομίδης Δικαστής, τὴν Ἀμπέτειον δὲ Σχολήν, ὁ ἐν αὐτῇ διευθυντὴς τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς κ. Κ. Ταμασοκλῆς, τὰ Ἑλληνικὰ δὲ Ἐκπαιδευτήρια Λευκωσίας ὁ Γυμνασιάρχης κ. Ἀθ. Φυλακτός.

Τῇ 7 π. μ. ἤρξατο ἡ ἀρχιερατικὴ λειτουργία ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ ναῷ ὅστις ἐνωρὶς εἶχε πληρωθῇ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος ὥστε καὶ ὁ μαθητικὸς τῆς Λευκωσίας κόσμος, καίπερ ἠραιωμένος ἕνεκα τῶν διακοπῶν, ἠναγκάσθη νὰ παραταχθῇ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ οὐδ' ἐγένετο δυνατὸν νὰ δοθῇ ἑκάστῳ τῶν προσκεκλημένων ἡ ὡρισμένη θέσις καὶ ὁ συνωστισμὸς ἀπέβαινε σφοδρότερος ὑπὸ τῶν προσερχομένων ἀθρόων ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν πανηγυριστῶν ἰδίᾳ διὰ τῶν ἁμαξοστοιχιῶν.

Τῇ 8.15' π.μ. ἤρξατο τὸ μνημόσυνον δι' ὃ ὁ ναὸς καὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἡ μεγάλη ἐξώθυρα ἦσαν πενθίμως διακεκοσμημένα, μεσίστιος δὲ ἡ ἐθνικὴ σημαία ἐπλατάγιζεν ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου καὶ οἱ κώδωνες ἐκρούοντο πενθίμως ἀνὰ τὴν πόλιν, τοῦ συνθήματος δοθέντος ἐκ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ναοῦ.

Ἀπὸ τῆς προτεραίας ἡ προτομὴ τοῦ ἀειμνήστου ἐθνομάρτυρος Κυπριανοῦ εἶχε τεθῇ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ βάθρου τοῦ μνημείου ἀπὸ ὀκτὼ περίπου ἐτῶν ἐγειρομένου κατὰ τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν τοῦ περιβόλου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ διὰ σανίδων περικεκαλυμμένου.

Τὸ μνημεῖον ὅλον μετὰ τῆς προτομῆς ἐκαλύφθη εἶτα διὰ ὑφάσματος λευκοῦ, φέροντος ἔμπροσθεν καθ' ἅπαν τὸ ὕψος τοῦ μνημείου ἐπερραμμένον μέλανα σταυρόν, συμβολίζοντα τὸ ὑπὲρ πίστεως μαρτύριον. Περὶ τὸ μνημεῖον εἶχον τοποθετηθῇ ἐξέδραι διὰ τὸν κλῆρον, τοὺς κ. κ. βουλευτὰς καὶ δημάρχους καὶ τοὺς ἀπογόνους τῶν ἐθνομαρτύρων καὶ ὄπισθεν τούτων διὰ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων κοινοτήτων καὶ σωματείων καὶ τὰς ἔξωθεν προερχομένας οἰκογενείας. Ὅτε τὸ μνημόσυνον ἐπεράτοῦτο ἐπισφραγιζόμενον διὰ τῆς ἐπῳδοῦ «**Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῶν**» καὶ ἐσβύνοντο οἱ τελευταῖοι πένθιμοι τῶν κωδώνων ἦχοι, ὁ δὲ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κάθιδρως ἀλλ' ἀκάματος προηγουμένων τῶν ἐξαπτερύγων καὶ τοῦ ἱ. κλήρου ἐξήρχοντο τοῦ ναοῦ, ὅλον τὸ κατάπυκνον Ἐκκλησίασμα ἐξεχύθη εἰς τὸν περίβολον καὶ τὸν κῆπον ἐν ᾧ τὸ Μνημεῖον, καὶ εἰς τὴν πρὸ τούτου πλατεῖαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, αἱ ἐξέδραι δὲ καὶ τὰ θρανία κατελήφθησαν πάντα ὥστε ἡ προβλεπομένη τάξις ν' ἀποβῇ ἀδύνατος.

Ἡ Α. Μακαριότης ἐν στολῇ ἀρχιερατικῇ μετὰ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸν ἱ. κλήρου τελεῖ τὸν ἁγιασμόν, ἅπαντος τοῦ συνωστιζομένου πλήθους μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας παρακολουθοῦντος τὴν τελετὴν ἀψηφοῦντος τὸν καύσωνα καὶ τὰς φλεγούσας ἀκτῖνας θερινοῦ ἡλίου. Ἅπας ὁ πέριξ χῶρος ποικίλλεται γραφικώτατα ὑπὸ πολυχρώμων πίλων καὶ ἀλεξηλίων τοῦ ὡραίου φύλου ὅπερ ἀντιπροσωπεύεται ἐν τῇ ἐθνικῇ ταύτῃ πανηγύρει δαψιλῶς. Οἱ ἐξῶσται καὶ τὰ παράθυρα καὶ αὐταὶ αἱ στέγαι τῶν παρακειμένων οἰκιῶν βρίθουσι γυναικείου κόσμου, μεταβάλλοντος αὐτὰς εἰς μαγικοὺς ἀνθῶνας διὰ τῶν ἐλαφρῶν θερινῶν καὶ ποικίλων ἀμφιέσεων αὐτῶν. Εὐτυχῶς καὶ ἐκεῖ βασιλεύει σιγὴ εὐλαβὴς καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ ἀκούεται μακρὰν εὐκρινῶς. Ἡ τελετὴ τοῦ ἁγιασμοῦ λήγει καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος φέρων τὸ Στέμμα καὶ τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν πορφύραν λαμβάνει τὴν ταινίαν τὴν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ μνημείου αἰωρουμένην καὶ καθέλκει αὐτήν· τὸ κάλυμμα καταπίπτει καὶ ἀποκαλύπτεται ἡ ἐπιβλητικῶς σεμνὴ καὶ ὡραία προτομὴ τοῦ ἐθνομάρτυρος Κυπριανοῦ καὶ τὸ μνημεῖον ὅλον ὅπερ ἡ Α. Μακαριότης ῥαντίζει δι' ἡγιασμένου ὕδατος, ἐνῷ κροτοῦσιν ὅλμοι ὡς τηλεβόλα, κρούονται χαρμοσύνως οἱ κώδωνες, ἡ ὀρχήστρα τῆς Ἑλληνικῆς Φιλαρμονικῆς «Ἀπόλλων» ἀνακρούει τὸν ἐθνικὸν ὕμνον, ἡ μεσίστιος σημαία αἴρεται ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ τοῦ κωδωνοστασίου μετὰ πλαταγισμῶν χαιρετίζουσα τὴν μεγαλείαν τοῦ Ἐθνομάρτυρος μορφὴν καὶ ἀμέσως τὰ δρύφρακτα τοῦ περιβόλου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς ἀστικῆς σχολῆς, οἱ ἐξῶσται καὶ τὰ παράθυρα τῶν παρακειμένων οἰκιῶν περιβάλλονται γαλανόλευκον χροιάν, ὑπὸ τῶν πολυαρίθμων σημαιῶν αἵτινες ἀνεπτύχθησαν ἅμα τῇ πρώτῃ ὁλμοβολῇ καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι πᾶσαι διαπτύσσουσι τὰς σημαίας αὐτῶν ἃς ἔφερον μέχρι τότε περιειλιγμένας περὶ τοὺς κοντοὺς ὑπὸ μάλης εἰς ἔνδειξιν τοῦ πένθους, ὅπερ ἤδη ἐπὶ τῇ ἀποκαλύψει τοῦ μνημείου μετατρέπεται εἰς ὑποκάρδιον χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν ἐκδηλούμενον εἰς τοὺς δακρύοντας ὀφθαλμοὺς πάντων καὶ πασῶν, εἰς τὰ ἀπαστράπτοντα φαιδρῶς βλέμματα καὶ εἰς τὸ ὀγκούμενον τοῦ πλήθους κῦμα ὅπερ θέλει ν' ἀναρριχηθῇ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ μνημείου καὶ ν' ἀσπασθῇ τὴν μεγαλείαν καὶ συμπαθῆ καὶ μαρτυρικὴν μορφὴν τοῦ ἀθανάτου ἐθνομάρτυρος.

Ὁ Ἀθηναῖος καλλιτέχνης Μπονάνος ἄριστα ποιῶν δὲν ἀντέγραψε δουλικῶς τὴν περισωθεῖσαν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μαχαιρᾶ εἰκόνα τοῦ ἀειμνήστου Κυπριανοῦ, ἀλλὰ τηρήσας τὰς γενικὰς καὶ κυρίας γραμμὰς τῆς μορφῆς αὐτοῦ ἐποιήσατο χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας ἣν παρέχει τὸ καλλιτεχνικὸν πνεῦμα καὶ προσέδωκεν εἰς τὴν μορφὴν τοῦ Κυπριανοῦ τὴν ὄψιν καὶ τὸν χαρακτῆρα ὃν δικαίως ἀπονέμει εἰς αὐτὸν ἡ ἱστορία μεγαλοφώνως διακηρύττουσα τὴν βαθυτάτην εὐσέβειαν καὶ τὴν ἄκρατον φιλοπατρίαν δι' ἃς προσήνεγκεν ἑαυτὸν ἑ-

κουσίως εὐπρόσδεκτον τῷ Θεῷ θῦμα ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος βωμοῦ.

Τοιαύτην μορφὴν μόλις ἀποκαλυφθεῖσαν προσεφώνησεν ὁ εὐρυμαθὴς Γραμματεὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἱερολ. κ. Μακάριος, νέος ἔτι κληρικὸς εὐρὺ ἔχων μέλλον ἐν τῇ Κυπριακῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις δικαιοῦται νὰ προσδοκᾷ παρ' αὐτοῦ σπουδαίας ὑπηρεσίας.

Ὁ ἱερολογιώτατος κ. Μακάριος φέρων ἱεροδιακόνου χρυσοποίκιλτον στολὴν καὶ ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης βαθμῖδος τοῦ ὑποβάθρου ἱστάμενος παρὰ τὸ μαρμάρινον βάθρον προσεφώνησε μετὰ φωνῆς διαυγοῦς καὶ ἠχηρᾶς δι' ὧν λόγων βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ φύλλου τούτου.

Μετ' αὐτὸν παρῆλθε πρὸ τοῦ μνημείου ὠχρὸς ὑπὸ ἱερᾶς συγκινήσεως ὁ νεαρὸς καὶ δόκιμος καὶ γνωστὸς ἤδη Κύπριος ποιητὴς κ. Ι. Περδίος ὅστις ἀπήγγειλε τὸ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι δημοσιευόμενον ποίημα **«Στὸν Ἐθνομάρτυρά μας»**. Τοῦ ῥήτορος καὶ τοῦ ποιητοῦ αἱ συγκινήσεις καὶ αἱ ἐξάρσεις μετεδίδοντο εἰς τὸ κατάπυκνον καὶ προσηλωμένον ἀκροατήριον καὶ οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ἔμεινεν ἀδάκρυτος ὑπὸ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ πρὸς τὴν ἐθελοθυσίαν καὶ αὐταπάρνησιν τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν, οἵτινες προσήνεγκον ἑαυτοὺς θύματα ἐξιλαστικὰ εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος συντελέσαντες τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν ἡμῶν.

Τόν τε λιγὺν ῥήτορα καὶ τὸν ἐνθουσιώδη ποιητὴν τὸ ἐνθουσιῶν πλῆθος ἀνευφήμησε καὶ κατεχειροκρότησεν ἐνθουσιωδῶς.

Μετὰ τοῦτο ἤρξατο ἡ κατάθεσις μακρᾶς σειρᾶς μεγαλοπρεπῶν καὶ κομψῶν στεφάνων ἐκ δάφνης μετὰ ταινιῶν γαλανολεύκων ἐφ' ὧν χρυσαῖ ἐπιγραφαὶ ἐσήμαινον τὴν ἀφιέρωσιν ἑκάστου. Πρώτη ἡ Α. Μακαριότης μετὰ ὡραίαν προσλαλιὰν κατέθηκε στέφανον ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ εἶτα τῶν Μητροπόλεων Πάφου, Κιτίου καὶ Κυρηνείας. Ὁ βουλευτὴς κ. Α. Θεοδότου ἐξ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων βουλευτῶν, ὁ Δήμαρχος Λαρνακέων ἐξ ὀνόματος τοῦ οἰκείου Δήμου, ὁ κ. Χρ. Χουρμούζιος ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Δημάρχου Λεμησσοῦ, ὁ βουλευτὴς κ. Μ. Γ. Νικολαΐδης ἐξ ὀνόματος τοῦ Δήμου Λευκάρων, ὁ κ. Ν. Καταλᾶνος ἐξ ὀνόματος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Λευκωσίας, τοῦ Δήμου Λαπήθου καὶ Ἀκκανθοῦ καὶ τῆς γενετείρας τοῦ ἀειμνήστου Κυπριανοῦ Κοινότητος Στροβόλου. Ὁ κ. Ι. Οἰκονομίδης κατέθηκε στέφανον ἐξ ὀνόματος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Κυπριακῆς Ἀδελφότητος καὶ ὁ κ. Κ. Ταμασκλῆς ἐξ ὀνόματος τῆς ἐν Καΐρῳ Ἀμπετείου Σχολῆς μετὰ τῆς ὡραίας καὶ φιλοπάτριδος προτάσεως ὅπως ἱδρυθῇ ὑποτροφία ἐν ὀνόματι τῶν ἐν Κύπρῳ ἐθνομαρτύρων δι' ἐράνων τῶν μαθητῶν τῆς Ἀμπετείου Σχολῆς καὶ τῶν ἐν Λευκωσίᾳ Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ εὐφυεστάτου καὶ χρηστοτάτου τῶν ἀπόρων Κυπρίων μαθητῶν. Πρὸς τοῦτο εἶχε λάβει ἤδη τὴν συγκατάθεσιν τῆς Ἐφορείας καὶ τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀμπετείου Σχολῆς.

Τὴν κατάθεσιν τῶν στεφάνων ἐπεσφράγισεν ἐξ ὀνόματος τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Λευκωσίας καὶ τῆς Κύπρου ἁπάσης ὁ Γυμνασιάρχης τοῦ Παγκυπρίου κ. Αθ. Φυλακτὸς βραχέα μὲν ἀλλὰ πάνυ σημαντικὰ εἰπὼν καὶ εὐξάμενος ὑπὲρ τῆς ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ βάθρου ἐποπτείας τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἣν τὰ μάλιστα ἠγάπησε καὶ ἐθεράπευσεν ἐν τῇ ζωῇ ὧν ὁ ἀείμνηστος ἐθνομάρτυς καὶ Ἀρχιθύτης τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Ἔληξεν ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου σημαιοφοροῦντες, ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς πολυανθρώπου παρελάσεως, ἡγουμένης τῆς Ὀρχήστρας τῆς φιλαρμονικῆς, καὶ παιανιζούσης θούρια ἐμβατήρια, ἡ δὲ πόλις ἐγένετο ἤδη σημαιοστόλιστος καὶ παρεῖχε τὴν χαρμοσύνην ὄψιν μεγάλης ἐθνικῆς ἑορτῆς.

ΕΝ ΤΩ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΩ

Ἡ πανήγυρις τῇ ἑσπέρᾳ συνεκεντρώθη ἐν τῷ θαυμασίῳ Γυμναστηρίῳ μας, ὅπου ἀπὸ τῆς 6 μ. μ. ἡ ὀρχήστρα τῆς Ἑλλ. Φιλαρμονικῆς «Ἀπόλλων» ἐπαιάνιζεν ἐκ περιτροπῆς μὲ τὸν φωνητικὸν καὶ μουσικὸν ὅμιλον σοβαρὰς μουσικὰς συνθέσεις ἀπὸ μελοδραμάτων, ἡ ἀρίστη δὲ ἀοιδὸς κυρία **Ἀλεξάνδρα Κῦβαλινέα** ἦδεν ἐμμελέστατα ἐκλεκτὰ ᾄσματα. Ἡ συντρπ᾽ζουσα αὐτη συναυλία ἔληξε τῇ 8 ½ μ. μ. ἵνα νέα μετὰ τὸ δεῖπνον συγκροτηθῇ μεγαλοπρεπεστάτη διὰ τὸν μικρὸν τόπον μας ἑορτή.

Ὁ φιλοδραματικὸς ὅμιλος «Θέσπις» τῆς «Ἀγάπης τοῦ Λαοῦ» θὰ ἐδίδασκεν ἀπὸ τῆς κομψῆς σκηνῆς τοῦ ὑπαιθρίου θεάτρου τοῦ Γυμναστηρίου τὸ πατριωτικὸν Κυπριακὸν δρᾶμα «Κιουτζοὺκ Μεχμὲτ» τοῦ μακαρίτου Θ. Κωνσταντινίδου, ὅπερ εἶνε ποιητικὴ σκηνοποίησις τῶν φρικωδῶν ἡμερῶν τῶν ἐν Λευκωσίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ Κύπρῳ σφαγῶν κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1821, δρᾶμα τὰ μάλιστα συγκινοῦν τοὺς φιλοπάτριδας Λευκωσιάτας, διότι ἅπασα ἡ δρᾶσις αὐτοῦ ἐξελίσσεται ἐν Λευκωσίᾳ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς πρωταγωνιστοῦντα πρόσωπα εἶνε ἐκ παραδόσεως εἰς πάντα γνώριμα καὶ συμπαθῆ.

Τῇ 9 μ. μ. ἅπας ὁ εὐρὺς χῶρος τοῦ θεάτρου κατεκλύσθη ὑπὸ κόσμου σμου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων παρέχων θέαμα τερπνότατον εἰς πάντας τοὺς συνωστιζομένους. Τὸ πλῆθος τοῦτο περιέβαλεν ἄλλο περὶ τὸν περίβολον καὶ ἰσάριθμον ὡς φράκτης ὑψηλός, τὸ τῶν **μουκτήδων** καὶ τὸ σύνολον τῶν θεατῶν θὰ ὑπερέβαινε τοὺς 1500, συνάθροισις πρωτοφανὴς ἐν Κύπρῳ, ὑστεροῦσα δὲ μόνον φανταστικῶν τινων συλλαλητηρίων. Ἐνώπιον τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου ἀκροατηρίου ἤρξατο ἡ διδασκαλία τοῦ δράματος, ἐν ᾧ ὁ πρωταγωνιστῶν Κιουτσοὺκ Μεχμὲτ διερμηνεύθη ὡς ἄριστα, ὡς καὶ ὁ Κυπριανὸς καὶ πάντα τὰ ἄλλα πρόσωπα ὑπεδύθησαν, ὅσον εἶνε ἐφικτὸν παρὰ φιλοτίμων ἐρασιτεχνῶν, ὧν τινες τὸ πρῶτον ἀνήρχοντο τῇ ἑσπέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Κατὰ τὸ πρῶτον διάλειμμα ὁ βουλευτὴς κ. Εὐάγ. χ'' Ἰωάννου πάνυ εὐγενῶς συνεβάλετο εἰς τὴν λαμπρότητα τῆς ἑσπερίδος ἀπαγγείλας λίαν ἐπιτυχῶς ἀποσπάσματα ὡραιοτάτου καὶ λίαν ποιητικοῦ ἔπους ἐν δημώδει Κυπριακῷ ἰδιώματι πεποιημένῳ καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὰς φρικαλέας σφαγὰς ἐν Κύπρῳ καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἐθνομάρτυρος Κυπριανοῦ, ποιηθέντι δὲ ὑπὸ τοῦ ἐν Λεμησσῷ ποιητοῦ κ. Βασιλ. Μιχαηλίδου Φαρμακοποιοῦ.

Τὸ ἔπος συνεκίνησε βαθύτατα καὶ ἐνεθουσίασε τὸ παμπληθὲς ἀκροατήριον ὅπερ ἀκράτητον ἐπευφήμει καὶ κατεχειροκρότει τὰς ἀπαγγελομένας περικοπάς.

Μετ' ἀδιαπτώτου προσοχῆς καὶ ἐνθουσιασμοῦ παρηκολούθει ὅλον τὸ θέατρον τὴν διδασκαλίαν τοῦ δράματος, κατὰ τὰ διαλείμματα τοῦ ὁποίου ἡ Ὀρχήστρα τῆς Φιλαρμονικῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Οἰκονομάκου ἐπαιάνιζεν ὡραίας μουσικὰς συνθέσεις, ἀνερρίπτοντο δὲ πύραυλοι διαυλακοῦσαι τὸν αἰθέρα καὶ ἀγγέλλουσαι μακρὰν τὴν χαρμόσυνον ἑορτήν.

Ἡ ἑσπερίς, παρὰ τὴν πρωτοφανῆ συρροὴν τοσούτου πλήθους διεξήχθη μετὰ ἄκρας ἡσυχίας καὶ ἡ νυκτερινὴ δρόσος ἐπράϋνεν εὐαρέστως τὴν ἀπὸ τοῦ συνωστισμοῦ στενοχωρίαν, ἔληξε δὲ τῇ 1 μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΟΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΝ

Ἡ ὁρισθεῖσα ἡμέρα διὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια ἦτο ἐργάσιμος καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἑβδομάδος, μετετράπη δὲ εἰς ἑορτάσιμον καὶ πανηγυρικήν, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ φαινόμενον λίαν ἀξιοσημείωτον ἐν πόλει κατ' ἐξοχὴν φιλοπόνῳ καὶ ἐμπορικῇ, τοῦθ' ὅπερ ἐμφαίνει τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν ἣν ἔσχον οἱ Ἕλληνες πολῖται Λευκωσίας καὶ οἱ ἄλλοθεν προσελθόντες ὅπως ἀπονείμωσι τὸν ὀφειλόμενον φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν ἱερὰν καὶ ἀγήρω μνήμην τῶν ἀθανάτων ἐθνομαρτύρων τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος.

Οἱ πανηγυρίσαντες τὴν ἑορτὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων, ἐτίμησαν ἑαυτοὺς διαδηλώσαντες τὰ εὐγενῆ καὶ ὑψηλὰ συναισθήματα ὧν ἐμφοροῦνται ὡς γνήσιοι Ἕλληνες.

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Λίαν εὐάρεστον πληροφορίαν δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν πρὸς τὸ Κυπριακὸν Κοινόν, καθ' ἣν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας συνεφώνησαν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀποκαταστάσεως ὁμαλῶν κανονικῶν σχέσεων αὐτῶν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. Κύριλλον, ὅστις εὑρὼν ὅτι περισώζονται κατ' αὐτὸν ὅλως ἄθικτα τὰ προνόμια καὶ ἔθη καὶ θέσμια τῆς Κυπρ. Ἐκκλησίας, μεγάλη δὲ ἐθνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἀνάγκη ἐπιβάλλει τὴν στενὴν καὶ ἀδελφικὴν σύμπραξιν πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλληνικῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπεδέξατο ἀδιστάκτως τὰς γενομένας προτάσεις καὶ ταχέως θὰ λάβῃ ἐκεῖθεν ἀπάντησιν εἰς τὰς εἰρηνικὰς Αὐτοῦ ἐπιστολάς.

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΩΓΜΟΣ
ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ

Ὁ ἀποτρόπαιος Δαμιανός, νέος οὗτος ἐφιάλτης ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ, διέλυσε τὴν εὐαγῆ καὶ περιώνυμον Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Σταυροῦ ἐν ᾗ διεμορφοῦντο Ἕλληνες θεολόγοι καὶ ἐξ ἧς διεχύνοντο ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην τὰ θεῖα νάματα τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας ἀπήλασε δὲ τῇ συμπράξει τῆς μισελληνικῆς Νεοτουρκικῆς Κυβερνήσεως ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας μοναχούς, διαλυομένης οὕτω τῆς Ἁγιοταφ. Ἀδελφότητος.

Τὸ πλῆγμα εἶναι ὀδυνηρότατον καὶ εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐναπόκειται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ πρακτέου πρὸς τιμωρίαν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Ἐκκλησιαστικοῦ προδότου, πρὸς ἀνάκτησιν δὲ τοῦ οὕτω ἀνοσίως καὶ ἀτίμως ἀφαρπασθέντος ἐθνικοῦ ἐδάφους.

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η Α. Μ. ὁ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ἐπανελημμένως καὶ εὐλαβῶς προσκληθεὶς θὰ ἱερουργήσῃ αὔριον ἐν τῷ Ι. Ναῷ τοῦ προαστείου Ἁγ. Δομετίου.

Ο ΑΡΙΣΤΟΣ παρ' ἡμῖν διδάσκαλος κ. ***Παντελῆς Τσακκίνης*** ἐμνηστεύσατο τῇ π. Πέμπτῃ τὴν ἐκπαιδευτον καὶ σεμνὴν Δεσποσύνην ***Ἐρατὼ Σαμουήλ***, τοὺς ἀρραβῶνας δὲ ηὐλόγησεν ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

Τὰς συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις θὰ δεχθῶσιν ἅμενοι οἱ μνηστευθέντες αὔριον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Κ. Σαμουήλ, κατὰ τὴν ἐνορίαν Ἁγ. Σάββα.

ΕΞ ΑΒΛΕΨΙΑΣ παρελείφθη ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος ἐν τῷ παρ. φύλλῳ καταλόγου τῶν ἀποφοιτησάντων μαθητῶν τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Παγκ. Γυμνασίου τὸ ὄνομα τοῦ κ. ***Κυπριανοῦ Πιπερίδου***.

ΕΚ ΚΑΡΠΑΣΙΑΣ ἠγγέλθη ἡ πρὸς Κύριον ἀποδημία τοῦ ἀνὰ τὴν Κύπρον τετιμημένου

ΠΑ'' ΙΩΑΝΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Καρπασίας

ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη γεγονότος, ὅστις μετ' ἐνθέου ζήλου ἐργαζόμενος ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἀνήγειρε τὸν μεγαλοπρεπῆ ναὸν τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου κατὰ τὴν ἄκραν τῆς Καρπασίας καὶ ἵδρυσε πολυανθρωποτάτην πανήγυριν, ἐξ ἧς καὶ οἱ εὐσεβεῖς προσκυνηταὶ πολλὴν πορίζονται ὠφέλειαν ψυχικὴν καὶ ἡ μεγάλη Κοινότης τοῦ Ριζοκαρπάσου πορίζεται μεγάλας κοινοτικὰς ὠφελείας.

Τὴν σεπτὴν σορὸν του πανδημεὶ ἐκκηδεύσεν αὕτη εὐγνωμονοῦσα τὸν εὐεργέτην καὶ πενθοῦσα εἰλικρινῶς μετέφερεν αὐτὴν καὶ ἔθαψεν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ι. Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου.

ΑΠΕΒΙΩΣΕ καὶ ἐκηδεύθη σεμνοπρεπῶς τῇ π. Τετάρτῃ ἐν τῷ Ι. Ναῷ Φανερωμένης ἡ

ΜΑΡΙΤΖΑ Γ. ΒΙΟΛΑΡΗ

ἐν ἡλικίᾳ 31 ἐτῶν, διατελέσασα διδάσκαλος ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ Λεπτοκαρείου καὶ ἄλλοις χωρίοις τῆς Κύπρου.

Συλλυπούμεθα τοῖς γονεῦσι καὶ οἰκείοις αὐτῆς.

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΑ ΓΑΜΟΥ

Ἀξιότιμε Κύριε,

Αὔριον Κυριακὴν (12 Ἰουλίου 1909) καὶ ὥραν 3 μ. μ. εὐλογηθήσονται ἐν τῷ Ι. Ναῷ Φανερωμένης οἱ γάμοι τῶν τέκνων ἡμῶν

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

καὶ

ΡΕΒΕΚΚΑΣ Χ'' ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

οὓς παρακαλεῖσθε νὰ τιμήσητε διὰ τῆς εὐγενοῦς παρουσίας ὑμῶν μετὰ τῆς ἀξιοτίμου οἰκογενείας σας.

Ἐν Λευκωσίᾳ
τῇ 11)24 Ἰουλίου 1909.

Οἱ γονεῖς τῶν μελλονύμφων
Ἰουλιανὴ Χατζηθεοδοσίου
Θεοφανὼ χ: Χαραλάμπους
χ: Χαράλαμπος Γεωργίου.

[Ἡ παροῦσα θεωρηθήτω καὶ ὡς ἰδιαιτέρα πρόσκλησις].

Ἀξιότιμε Κύριε,

Τὴν μεταπροσεχῆ Κυριακὴν (19 Ἰουλίου 1909) καὶ ὥραν 4 μ. μ. εὐλογηθήσονται ἐν τῷ Ι. Ναῷ Ἁγ. Σάββα οἱ γάμοι τῶν τέκνων ἡμῶν

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Χ: ΙΩΑΝΝΟΥ

καὶ

ΜΥΡΙΑΝΘΗΣ Χ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

οὓς παρακαλεῖσθε εὐαρεστούμενοι νὰ τιμήσητε διὰ τῆς εὐγενοῦς παρουσίας ὑμῶν μετὰ τῆς ἀξιοτίμου οἰκογενείας σας.

Ἐν Λευκωσίᾳ
τῇ 11)24 Ἰουλίου 1909.

Οἱ γονεῖς τῶν μελλονύμφων.
Ἑλένη χ: Κωνσταντίνου
χ: Γιαννακὸς χ: Γτσουλῆ
Φλωρεντζοῦ χ: Γιαννακοῦ.

[Ἡ παροῦσα θεωρηθήτω καὶ ὡς ἰδιαιτέρα πρόσκλησις.]

ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Τὴν 11 π. μ. τῆς προπαρελθ. Τρίτης 30 Ἰουνίου οἱ ἐν Ἀθήναις πρέσβεις τῆς Γαλλίας, τῆς Μ. Βρεττανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ρωσίας μεταβάντες εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐπέδωκαν τῷ κ. Ὑπουργῷ τὴν ἑπομένην ἡμιεπίσημον ἀνακοίνωσιν (note verbale).

«Αἱ κυβερνήσεις τῆς Γαλλίας, τῆς Μ. Βρεττανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ρωσίας, ἀναγνωρίζουσαι τὴν εὐθεῖαν (correcte) στάσιν τὴν τηρηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰ σοβαρὰ γεγονότα τὰ λαβόντα χώραν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἐπεφόρτισαν τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπους των ν' ἀνακοινώσιν αὐτῇ ἡμιεπισήμως δήλωσιν γενομένην σήμερον ἐκ μέρους αὐτῶν πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν περὶ τῆς Κρήτης»

Καὶ ἀμέσως ἕπεται κατ' ἀντιγραφὴν τὸ κείμενον τῆς ἀπὸ 30 Ἰουνίου διακοινώσεως πρὸς τὴν Τουρκίαν ἥτις ἔχει ὡς ἕπεται:

«Αἱ Κυβερνήσεις τῶν Προστατίδων Δυνάμεων τῆς Νήσου Κρήτης ἔλαβον ἀπὸ κοινῆς συμφωνίας τὰς ἑπομένας ἀποφάσεις:

Τὰ ἀποσπάσματα τῶν διεθνῶν στρατευμάτων θέλουσιν ἀποσυρθῆ τὴν 13)26 Ἰουλίου. Πρὶν ἡ ἡ ἀποχώρησις αὕτη συντελεσθῇ, αἱ τέσσαρες Δυνάμεις θ' ἀποστείλωσιν ἑκάστη εἰς Σούδαν ἀνὰ μίαν φυλακίδα καὶ θέλουσι τηρήσει αὐτὴν αὐτόθι πρὸς φρούρησιν τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ὀθωμανικῆς σημαίας καὶ τῶν σημαιῶν τῶν τεσσάρων Προστατίδων Δυνάμεων, ὡσαύτως δὲ καὶ πρὸς ἐγγύησιν τῆς ἀσφαλείας τῶν Κρητῶν Μουσουλμάνων.

Προκήρυξις, τῆς ὁποίας τὸ κείμενον συνάπτεται ἐνταῦθα, ἀπευθύνεται ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου ὑπὸ τῶν ἐν Χανίοις Γεν. Προξένων τῶν Τεσσάρων Προστατίδων Δυνάμεων.

Ἡ ἐν Σούδᾳ παρουσία τῶν φυλακίδων ἐνδείκνυσι τὴν διατήρησιν τῶν ὑψηλῶν δικαιωμάτων (droits suprêmes) τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου ἐπὶ τῆς νήσου ὡς καὶ τῆς προστασίας τῶν τεσσάρων Δυνάμεων.

Τοῦ ὡρισμένου καθεστῶτος μὴ δυναμένου νὰ θεωρηθῇ ὡς λύσεως ὁριστικῆς αἱ Κυβερνήσεις τῶν 4 Δυνάμεων θέλουσιν ἐξακολουθήσει νὰ ἀσχολῶνται μετ' εὐμενείας περὶ τῆς Κρήτης ἐπιφυλαττόμεναι νὰ ἐπιληφθῶσιν εὐθετωτέρας εὐκαιρίας, ὅπως διαπραγματευθῶσι μετὰ τῆς Ὑψ. Πύλης περὶ τοῦ μέλλοντος ἐν τῇ νήσῳ καθεστῶτος (régime futur de l'île)».

Καὶ ἐπακολουθεῖ ἡ πρὸς τοὺς Κρῆτας διακήρυξις ἔχουσα οὕτω:

«Οἱ Γεν. Πρόξενοι τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγ. Βρεττανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ρωσίας ἐξ ὀνόματος τῶν κυβερνήσεων των δηλοῦσιν:

Ὅτι συνεχίζουσαι τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μέτρων, τῶν κατ' ἀρχὴν ἀποφασισθέντων διὰ τῆς κοινῆς διακοινώσεως τῶν προστατίδων Δυνάμεων τῆς 10)23 Ἰουλίου 1906, καθορισθέντων δ' ὑπὸ τῆς διακοινώσεως τῆς ἀπευθυνθείσης πρὸς τὸν κ. Ζαΐμην τὴν 28 Ἀπριλίου 11 Μαΐου 1908, αἱ Δυνάμεις θὰ προβῶσι τὴν 13)26 τρέχοντος μηνὸς εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀνάκλησιν τῶν στρατευμάτων αὐτῶν πεποιθυῖαι ἐπὶ τὴν σύνεσιν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, στηρίζονται δ' ἐπὶ τοῦ σθένους καὶ τῆς εὐθύτητος τῶν καθεστηκυιῶν ἀρχῶν πρὸς τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἐξασφάλισιν τοῦ Μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ ὅτι θὰ ἐξακολουθήσωσι μετ' εὐμενείας ἀσχολούμεναι περὶ τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος ἀλλ' ὅτι κρίνουσιν ἀπαραίτητον νὰ μὴ ἀφήσωσι νὰ ἀγνοῆται ὅτι καθῆκον ἔχουσι νὰ ἐπαγρυπνῶσι περὶ τῆς τηρήσεως τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν Μουσουλμάνων ἐν Κρήτῃ καὶ ὅτι πρὸς τοῦτο ἐπιφυλάσσονται ἑαυταῖς τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσιν οἷα μέτρα ἤθελον κρίνει κατάλληλα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας, ἐν ᾗ περιπτώσει συνέβαινον ταραχαί, τὰς ὁποίας αἱ ἐγχώριοι ἀρχαὶ θὰ ἀπεδεικνύοντο ἀνίσχυροι νὰ καταστείλωσιν».

Μεθ' ὃ ἐξακολουθεῖ ἡ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀνακοίνωσις λέγουσα:

«Ποιούμεναι τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην αἱ 4 Δυνάμεις πεποίθασιν, ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς συνέσεως τὸ πρυτανεῦσαν μέχρι τοῦδε τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως θέλει πείσει αὐτὴν νὰ ἀποδεχθῇ εἰλικρινῶς (loyalement) τὴν κατάστασιν, τὴν καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῶν Δυνάμεων καὶ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι πᾶσα μεταβολὴ δυναμένη νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς πρόκλησις πρὸς τὴν Τουρκίαν ἔσται βεβαίως διά τε τὴν Κρήτην καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴ τῆς σημερινῆς καταστάσεως.»

Ἡ ἐκ τῆς διακηρύξεως τῶν Δυνάμεων παραχθεῖσα αἴσθησις ἐν Κρήτῃ ὑπῆρξεν εὐάρεστος. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς κ. Μιχελιδάκης καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν σύμβουλος κ. Βενιζέλος ἐδήλωσαν πρὸς τοὺς ἀνταποκριτὰς ξένων καὶ ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, ὅτι ἀποδέχονται τὴν ἀπόφασιν τῶν Δυνάμεων «ὡς προσωρινὴν λύσιν προπαρασκευάζουσαν τὴν ὁριστικὴν λύσιν τῆς ἑνώσεως λίαν προσεχῶς».

Ὁ αὐτὸς πρόεδρος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς κ. Μιχελιδάκης καταδικάζει ἀπεριστρόφως πᾶν πολιτικὸν κίνημα ἐν Ἑλλάδι ὡς ὀλέθριον, διότι σήμερον, λέγει ὁ ἔμφρων καὶ φιλόπατρις γέρων «δὲν πρόκειται περὶ τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τοῦ ὅλου Ἑλληνισμοῦ».

Ἐπὶ τῇ λύσει ταύτῃ μαίνονται οἱ Τοῦρκοι καὶ ἡ ὀργή των δεῖγμα ἀδυναμίας ἀποτελεῖ ἀλάθητον γνώρισμα, ὅτι δι' αὐτῆς προδικάζεται ἐς ἀεὶ ἡ κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς πόθους τύχη τῆς ἀθανάτου ἡρωΐδος τῆς Μεσογείου.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ Η ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

[Ἡ εὐπαίδευτος καὶ ἐμπειροτάτη διδάσκαλος καὶ πτυχιοῦχος Νηπιαγωγὸς Δη. Πολύμνια Φυσεντζίδου, διευθύντρια τοῦ Β' Νηπιαγωγείου Λευκωσίας λογοδοτοῦσα ἐπὶ ταῖς θεριναῖς ἐξετάσεσιν αὐτοῦ εἶπε τὰ ἑξῆς:]

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε, Εὐγενέστατοι Κύριοι Ἐπίτροποι τῶν Σχολείων, Πατέρες καὶ Μητέρες τῶν παιδίων τούτων.

Μετὰ συγκινήσεως βαθείας καὶ χαρᾶς εἰλικρινοῦς λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προσφωνήσω ὑμᾶς ἐν τῇ σημερινῇ χαρμοσύνῳ ἡμέρᾳ τῶν ἐξετάσεων τοῦ Νηπιαγωγίου τούτου, εὐγνωμονοῦσα ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ ἐντίμῳ καὶ ἐνθαρρυντικῇ παρουσίᾳ εἰς αὐτάς.

Μετὰ πολυετῆ ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου τῆς διδασκαλίσσης τῶν παιδίων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πολυφιλήτῳ Πατρίδι, κατανοήσασα ὅτι τὸ ἔργον τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς νέας γενεᾶς ἤθελε καταστῇ πληρέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον, ἐὰν ἤρχιζεν ἐκ τῆς κατωτέρας ἔτι ἡλικίας, ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν καὶ ἀληθῶς καὶ κυριολεκτικῶς τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων, ἀπεφάσισα, ὑποβαλλομένη εἰς πάντα κόπον καὶ εἰς πᾶσαν θυσίαν, νὰ ἐπιδοθῶ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Νηπιαγωγίας. Πρὸς τοῦτο δὲ μετέβην εἰς τὴν κλεινὴν πόλιν τῆς Παλλάδος, εἰς τὴν ἑστίαν τῶν φώτων καὶ τὸ κέντρον τῶν ἐθνικῶν πόθων καὶ ἐλπίδων ἡμῶν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἐν τῷ Διδασκαλείῳ τῶν Νηπιαγωγῶν τῆς «Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων» ἐπεδόθην, εἰς τὰς σχετικὰς σπουδάς. Ἐπανελθοῦσα δ' ἐνταῦθα πτυχιοῦχος, διωρίσθην Νηπιαγωγός, κατ' εὐμενῆ ἐκτίμησιν τῆς Ἐπιτροπείας, πρὸς ἣν ἐκφράζω τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου.

Ἡ βάσις καὶ τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας τῶν Νηπιαγωγείων εἶνε εὐτυχῶς γνωστὰ εἰς πάντας καὶ πάσας ὑμᾶς. Μέγας ἀληθῶς δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὁ πρὸ ἑνὸς σχεδὸν αἰῶνος ἐπινοήσας αὐτὸ Φρειδερῖκος Φρόεβελ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐφαρμόσας διὰ τῆς μεθόδου τῶν παιδικῶν ὀνομασθέντων κήπων (Kinder-Garten.)

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο τὰ παιδιά, ἀλλ' οὐχὶ τὰ παιδία, τὰ νήπια ταῦτα, τὰ μὴ δυνάμενα, κατὰ φυσικὸν λόγον, ν' ἀντιληφθῶσιν οὐδεμιᾶς γνώσεως, δύνανται νὰ διδάσκωνται διὰ τῶν παιγνιδίων. Ἡ πολυπραγμοσύνη εἶνε ἔμφυτος ἰδιότης εἰς τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ δι' ὡρισμένας μαθήσεις καὶ γνώσεις ἀπαιτεῖται καὶ ὡρισμένη τις ἡλικία· διότι ἡ παρ' ἡλικίαν διδαχὴ καὶ ἄκαρπος ἀποβαίνει καὶ ἐπιβλαβὴς δύναται νὰ καταντήσῃ. Τὸ σύστημα τοῦ Φρόεβελ ἔλυσεν ἐπιτυχῶς τὸ ζήτημα. Τὸ παιδίον

δὲν ἀποσπᾶται ἐκ τῶν προσδιδομένων εἰς αὐτὸ παιγνιδίων, τοὐναντίον ὠθεῖται πρὸς αὐτά. Ἀλλ' ἐκ τοῖς ἑλκυστικοῖς παιγνιδίοις εὑρίσκει ὅ,τι εὑρίσκει ἡ μέλισσα ἐν τῷ βάθει τῶν ἀνθέων, τὸ μέλι τῆς μαθήσεως καὶ τῆς μορφώσεως. Περαιτέρω, τὸ σύστημα τοῦ Φρόεβελ ἔχει σκοπὸν βαθὺν καὶ μέλημα μέγα: τὴν βαθμιαίαν, τὴν σκόπιμον, τὴν ἁρμονικὴν ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν δυνάμεων τοῦ παιδός, τῶν σωματικῶν, τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν ἠθικῶν. Τὸ σύστημα τοῦ Φρόεβελ δύναται νὰ ὀνομασθῇ μεγάλη φιλοσοφία καὶ νὰ χαρακτηρισθῇ μέγα εὐεργέτημα τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν. Εἰσχωρεῖ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ παιδίου ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς πρώτης συνειδήσεως καὶ ἐπιγνώσεως ἑαυτοῦ καὶ ἀναλαμβάνει τὴν καλλιέργειαν, τὴν μόρφωσιν, τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Κατὰ τὸ σύστημα λοιπὸν τοῦτο ἡ καρδία τῶν νηπίων διαπλάττεται ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνθρωπινώτερον· τὸ πνεῦμα ἀναπτύσσεται κατὰ τὰς δυνάμεις τῆς ἡλικίας αὐτοῦ· ὁ νοῦς μανθάνει νὰ κινῆται, νὰ λειτουργῇ· ἐπὶ τούτοις δὲ πᾶσι τὸ σῶμα, τὸ θαυμάσιον τοῦτο κατασκεύασμα τῆς θείας πανσοφίας, ἐξελίσσεται κανονικῶς καὶ ἁρμονικῶς καὶ εὐστρόφως, μανθάνον νὰ ὑπηρετῇ ὡς πιστὸν ὄργανον εἰς πάσας τὰς ψυχικὰς θελήσεις.

Καὶ ἐνῷ γίνονται ταῦτα, συγχρόνως πληροῦνται διὰ τῶν Νηπιαγωγείων ἕτεροι σκοποί, ὠφελιμώτατοι ὑπὸ κοινωνικὴν ἔποψιν. Ὑπὸ τὴν στέγην τῶν τοιούτων ἱδρυμάτων ἡ ψυχὴ τῶν παιδαρίων εὑρίσκεται ἐν πλήρει ἀσφαλείᾳ ὡς ἐν τῇ μητρικῇ ἀγκάλῃ. Προφυλάσσεται ἀπὸ τῶν ἐπηρειῶν τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ κακιῶν, ὡς τὰ ἁπαλὰ φυτὰ καὶ ἄνθη προφυλάσσονται ἐν τοῖς φυτωρίοις καὶ θερμοκηπίοις ἀπὸ τῶν ἐπηρειῶν τῆς ἀτμοσφαίρας. Πλὴν δὲ τούτου, αἱ μητέρες, αἵτινες εἰσὶν ἠναγκασμέναι νὰ ἐπιδίδωνται εἰς βαρείας ἐργασίας ἢ καὶ νὰ ἐξέρχωνται τοῦ οἴκου πρὸς πορισμὸν τοῦ ἄρτου, αἰσθάνονται ἄφατον χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν, ἔχουσαι ἀσφαλῆ καταφυγήν, εἰς ἣν ἐμπιστεύονται τὰ τεκνία αὐτῶν ἀσφαλῶς, ἐνῷ συγχρόνως γνωρίζουσιν ὅτι ἐκεῖ πλὴν τῆς ἀσφαλείας εὑρίσκουσι καὶ τὰς πολλαπλᾶς ὠφελείας, περὶ τῶν ὁποίων σᾶς ὡμίλησα ἤδη.

Τοιούτους καρποὺς τολμῶ νὰ φρονῶ ὅτι παρέσχε καὶ τὸ ἵδρυμα τοῦτο κατ' αὐτὸ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας αὐτοῦ. Ἐλπίζω δὲ χάρις εἰς τὴν προστασίαν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι τ' ἀποτελέσματα ἔσονται πολλῷ κρείττονα. Τοὺς ὑπὸ τὴν μικρὰν πεῖραν καὶ διδασκαλίαν μου παραχθέντας ἐν τῷ πρώτῳ τούτῳ ἔτει καρποὺς θὰ ἴδητε ὅσον οὔπω κατὰ τὴν ἐξέτασιν.

Ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ τούτῳ διῃρημένῳ εἰς τρεῖς τάξεις, ἐφοίτησαν ἐν ὅλῳ 125 παιδία ἐκ τῶν ὁποίων θήλεα μὲν 95, ἄρρενα δὲ 60. Λοιπὸν ἐν μὲν τῇ ἀνωτέρᾳ τάξει ἐδιδάχθησαν Ἱερά, Ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ Πραγματογνωσίαν ὑπὸ τῆς Δος Κορίννης πρὸς τὴν ὁποίαν ἐκφράζω εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ πάντοτε ἐπεδείξατο προθυμίᾳ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν της, πάντα τὰ Φρεβελιανά, ἀριθμητικήν, ἠθικὰ διηγήματα, Ἰχνογραφίαν, Ὠιδικήν, τεχνικὰς ἐργασίας καὶ ρυθμικὰ ὑπ' ἐμοῦ. Ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει ἐδιδάχθησαν τὰ πρῶτα στοιχεῖα μετὰ τοῦ συλλαβισμοῦ καὶ τῆς γραφῆς, Πραγματογνωσίαν, Ἰχνογραφίαν καὶ τεχνικὰς ἐργασίας ὑπὸ τῆς συναδέλφου μου, τὰ δὲ λοιπὰ μαθήματα ὑπ' ἐμοῦ. Ἐν δὲ τῇ Α' τάξει ἐδίδαξεν ἀποκλειστικῶς ἡ διευθύνουσα ἠθικὰ διηγήματα, Πραγματογνωσίαν, Ἀριθμητικήν, Ὠιδικὴν καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ προγράμματος ὁριζόμενα Φρεβελιανά.

Δραττομένη τῆς εὐκαιρίας ταύτης, καθῆκόν μου θεωρῶ ν' ἀναφέρω καί τινας ἐλλείψεις τοῦ Νηπιαγωγείου. Τὸ Νηπιαγωγεῖόν μας ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην μιᾶς εἰσέτι διδασκαλίσσης, διότι αἱ τάξεις εἶνε τρεῖς καὶ αἱ διδασκαλίσσαι δύο, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ μία τάξις μένει ἄνευ ἐπιτηρήσεως ἂν καὶ δίδεται πάντοτε εἰς αὐτὴν ἀσχολία. Τὸ οἴκημα ὅπερ ἐχρησίμευσεν ἐφέτος διὰ Νηπιαγωγεῖον, δὲν εἶνε κατάλληλον, διότι εἶνε πολὺ ὑγρὸν καὶ ἄνευ κήπου, ὅστις εἶνε ἀναπόφευκτος διὰ τὰ Νηπιαγωγεῖα.

Τὸ μάθημα τῆς πλαστικῆς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εἰσάξωμεν, διότι δὲν εὕρομεν τὸ κατάλληλον χῶμα, ἐπίσης καί τινες ἄλλαι τεχνικαὶ ἐργασίαι δὲν ἐδιδάχθησαν διὰ τὴν ἔλλειψιν ὑλικῶν. Περαίνουσα ταῦτα θεωρῶ ἐπιβεβλημένον μοι καθῆκον νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς ν' ἀναπέμψητε ἐνδόμυχον εὐχὴν ὑπὲρ τῆς μνήμης τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῆς νεωτέρας ἀνθρωπίνης κοινωνίας, τοῦ ἐφευρέτου καὶ ἱδρυτοῦ τῶν Νηπιαγωγείων καὶ τῶν Φροεβελιανῶν κήπων, τοῦ Φρειδερίκου Φρόεβελ. Παρακαλῶ δ' ἐπιπροσθέτως νὰ ἐπιτρέψητε εἰς ἐμὲ νὰ ἐκφράσω ἐνώπιον τῆς σεβαστῆς καὶ ἐντίμου ὁμηγύρεως ὑμῶν τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν μεγάλην ἐκείνην Ἑλληνίδα, τὴν εὐγενεστάτην Πρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, τὴν ἐρίτιμον Κυρίαν Αἰκατερίνην Λασκαρίδου, ἥτις ὑπῆρξέ μοι προστάτις ἀνεκτίμητος καὶ χειραγωγὸς εὐεργετικὴ κατὰ τὰς ἐν Ἀθήναις σπουδάς μου. Μεγάλας δ' ἐκφράζω χάριτας καὶ πρὸς τὴν πολύτιμον Διευθύντριαν τῆς Σχολῆς τῶν Νηπιαγωγῶν καὶ κατὰ πάντα ἀξιωτάτην Δεσποινίδα Μαρίαν Κρίκου, ἣν οὐδέποτε θὰ λησμονήσω.

Ἔστωσαν ἐν τέλει ἀξιόμισθοι οἱ ἱδρῶτες τῶν λυσιτελῶς ἐργαζομένων ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα τοῦ φιλοπροόδου ἡμῶν Ποιμενάρχου πρὸς διατήρησιν τῶν εὐαγῶν τούτων καθιδρυμάτων, ἔνθα καθ' ἑκάστην ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὑψοῦνται πρὸς τὸν Πλάστην αἱ παιδικαὶ φωναὶ ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τῶν ἐριτίμων εὐεργετῶν αὐτῶν.

Καὶ νῦν τῇ θείᾳ συνάρσει ἐπὶ τὸ ἔργον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κρίσιν ἀχώριστον καὶ ἀπαραίτητον στοιχεῖον θεωρῶ τὴν ὑμετέραν εὐμένειαν καὶ ἐπιείκειαν.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

13)26 Μαΐου 1909.

ΔΑΣΟΝΟΜΕΙΟΝ

ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τόπου πλήρως συναισθάνονται τὴν ἐκ τῶν δασῶν ὠφέλειαν καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀναδασώσεως ἀλλὰ λυποῦνται διότι ἡ προαγωγὴ τῶν δασῶν δὲν εἶναι μεγάλη, ὡς μαρτυρεῖ ἡ αὐχμηρότης πολλῶν τόπων, ὡς ἡ μεταξὺ Λευκωσίας καὶ Λάρνακος ὁδός, μαρτυροῦσα ὅτι τὸ τμῆμα τῶν δασῶν δὲν λειτουργεῖ καλῶς.

Ἐκ τῶν πέρυσι ψηφισθεισῶν 5,000 λιρῶν δὲν ἐδαπανήθησαν οὔτε 300 λίραι διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λάρνακος ἐνῷ τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν 5000 λιρῶν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐντύπωσιν ἣν προὐξένησεν εἰς τὸν ἐντιμότατον ὑπουργὸν ἡ αὐχμηρότης τοῦ μέρους τούτου τῆς νήσου.

Ὁ ζῆλος τοῦ δασονομικοῦ τμήματος ἀντὶ νὰ ἐκδηλῶται εἰς ἐργασίαν εἰς τὰ ἀπεψιλωμένα ταῦτα τμήματα ἐκσπᾷ εἰς βλαβερὴν διάθεσιν ὅπου δὲν πρέπει, ὡς λ. χ. ἐν Καρπασίᾳ ὅπου ἡ ἔλλειψις καλλιεργησίμου γῆς εἶναι αἰσθητοτάτη κατελήφθησαν ἐντὸς τῶν δασῶν γαῖαι ὧν οἱ ἰδιοκτῆται ἐξακολουθοῦσι νὰ πληρώνωσι τὸν κτηματικὸν φόρον καὶ ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο ἀναθεωρηθῇ καὶ παραχωρηθῶσιν αἱ καλλιεργήσιμοι γαῖαι. Καὶ ὑπάρχουσι τοιαῦται γαῖαι εἰς πλεῖστα δάση ὡς καὶ πλεῖσται γαῖαι κατάλληλοι διὰ βοσκήν. Τοιαύτας δὲ γαίας ἀναδασώνει τὸ δασονομεῖον ἀποστεροῦν τοὺς κατοίκους τῶν γαιῶν των. Μεταξὺ ἀναδασώσεως καὶ συντηρήσεως τῶν κατοίκων ποῖον εἶναι τὸ ἀναγκαιότερον;

Η Ὑμ. Ἐξοχότης μετὰ τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην ἐπίσκεψιν διέταξε νὰ ἐξετασθῶσι τὰ παράπονα τῶν χωρικῶν ἀλλ' ἡ γενομένη ἐξέτασις ἀπέβη εἰς βλάβην τῶν χωρικῶν διότι ἀντὶ νὰ ἐκχωρηθῶσιν αἱ καταληφθεῖσαι ἐντὸς τῶν δασῶν γαῖαι κατελήφθησαν καὶ ἄλλαι 60 περίπου σκάλες, διότι ἡ καταμέτρησις τῶν τμημάτων τῶν χωρικῶν ἐγένετο διὰ τῆς Κυβερνητικῆς σκάλας ἥτις εἶνε μικροτέρα τῆς Κυπριακῆς· οἱ χωρικοί μας γράφουν παραπονούμενοι κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐννοῶμεν ὅτι δὲν δύνανται πλέον νὰ ζήσωσι καὶ θὰ ἀναγκασθῶσι νὰ ἐκπατρισθῶσιν.

ΑΡΜΟΣΤΗΣ. Τὸ ἐντ. μέλος λέγει ὅτι 60 σκάλαι ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τῶν χωρικῶν, ἀλλὰ δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ πόσαι χιλιάδες σκαλῶν παρεχωρήθησαν αὐτοῖς κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη;

ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ Λέγει ὅτι αἱ παραχωρηθεῖσαι γαῖαι ἦσαν ἀνέκαθεν ἀφιερωμέναι εἰς βοσκὴν καὶ εἶτα ἀφῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ δασονομείου, ζητεῖ δὲ ὅπως πᾶσα γῆ εὑρισκομένη εἰς τὰ ὅρια τῶν δασῶν καὶ περιέχουσα μόνον θάμνους καὶ σχοίνους παραχωρηθῇ πρὸς βοσκήν.

Ζητεῖ ὅπως ἐπιτρέπηται νὰ βόσκωσιν ὅλα τὰ ζῶα τοῦ ποιμνίου καθ' ὅσον τοῦτο πληθύνεται καὶ ὄχι τόσα μόνον ὅσα περιέχει ἡ ἄδεια βοσκῆς ὅταν αὕτη ἐξεδόθη. Συνιστᾷ ὅπως παραχωρηθῶσιν σκάλαι διὰ ξύλευσιν διότι αἱ πρὸς τοῦτο ἄδειαι παραχωροῦνται δι' ὀλίγον μόνον καιρόν. Ζητεῖ ὅπως ἐπιτρέπηται ὁ ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐναφθαλμισμὸς τῶν ἐντὸς τῶν δασῶν ἀγριοκερατεῶν καὶ ἀγριελαιῶν ὡς ἐγένετο ἐπί τι χρονικὸν διάστημα. Ἐκφράζει τὴν ἔκπληξίν του διότι τὸ δασονομεῖον ἐμβολιάζει τὰ δένδρα ταῦτα καὶ ἐμπορεύεται τὰ προϊόντα αὐτῶν πρὸς βλάβην τῶν χωρικῶν.

Συνιστᾷ ὅπως τὰ ἐξ κοράτων δάση τῶν κουνογωρίων φυτευθῶσι διὰ καλλιτέρων δένδρων.

(Τὸ Συμβούλιον ἀναβάλλεται).

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΕΜΠΤΗΣ

14)27 Μαΐου 1909.

ΤΟ ΔΑΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Προεδρεία Ἁρμοστοῦ.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Ἀγροῦ καὶ Ἀγριδίου δι' ἧς ἐκθέτουν ὅτι τῶν κτημάτων τῶν κατεστραφέντων ὑπὸ τῆς χαλάζης δὲν δύνανται νὰ ζήσωσι καὶ ζητοῦν τὴν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως.

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Καταθέτει ἀναφορὰν 158 Ἑλλήνων ἐμπόρων καὶ καταστημάτων ὡς καὶ 11 Τούρκων οἵτινες ζητοῦσι νὰ δοθῇ τὸ προνόμιον τῆς ἐξωτερικῆς συγκοινωνίας εἰς τὴν ἑταιρείαν Λεμεσοῦ.

ΧΑΤΖΗ ΙΩΑΝΝΟΥ. Διὰ μακρᾶς ἀγορεύσεώς του ἀναφέρει τὰς παρανομίας, ὑπερβασίας καὶ σχεδὸν ἁρπαγὰς τοῦ Δασονομείου εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀμμοχώστου καὶ ἰδίᾳ ἐν Καρπασίᾳ τῶν κατοίκων τῆς ὁποίας ὑποβάλλει πλεῖστα αἰτήματα διὰ βοσκὴν τῶν ποιμνίων τους καὶ ξύλευσιν εἰς τὰ ἐκεῖ δάση.

Ἐν τέλει ζητεῖ ὅπως αἱ ἀπὸ τῶν χωρικῶν ἀφαιρεθεῖσαι γαῖαι ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτοὺς αἱ δὲ χαλίτικαι νεκραὶ τοιαῦται πωληθῶσιν ἀντὶ μικρᾶς τιμῆς εἰς αὐτοὺς πρὸς καλλιέργειαν.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ. Τὰ ἕνεκα τῶν δασῶν παράπονα εἶνε γενικὰ καὶ πολλὰ καὶ δὲν ὑπάρχει χωρίον ὅπερ νὰ μὴ ἔχῃ τοιαῦτα. Δὲν θὰ κατέλθω εἰς λεπτομερείας τόπων καὶ προσώπων διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ χρόνον μακρὸν τὰ παράπονα ταῦτα συνοψίζονται εἰς δύο τινά.

α) ὅτι τὸ δασονομεῖον περιέλαβεν ἐντὸς τῶν δασῶν τὰ καλλιεργημένα καὶ ἀκαλλιέργητα δάση.

β) ὅτι ἐκωλύθησαν οἱ χωρικοὶ νὰ βόσκωσι καὶ ξυλεύωνται ἐντὸς τῶν δασῶν. Ὅταν ἔγεινεν ἡ ὁροθέτησις τῶν δασῶν εἰς τοὺς χωρικοὺς ἔλεγον οἱ ὑπάλληλοι ὅτι δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωνται διὰ τὰ καταλαμβανόμενα κτήματά των διότι ἡ καλλιέργεια τούτων θὰ τοῖς ἐπετρέπετο πάντοτε.

Ὁ τότε ἀρχιγ. σμ. Οὔρεν εἰς τοὺς ἀναφερθέντας κατοίκους τῆς Πιτσιλιᾶς καὶ Μαραθάσας ἔγραψεν ὅτι τὸ Δασονομεῖον διετάχθη νὰ μὴ περιλάβῃ εἰς τὰ δάση γαίας φερούσας ἴχνη καλλιεργείας καὶ ὅτι πᾶσα γῆ καλλιεργημένη θ' ἀνῆκεν εἰς τοὺς προτέρους καλλιεργητάς της.

Μολαταῦτα κατόπιν τὸ δασονομεῖον ἐξεδίωξε τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἐντὸς τῶν δασῶν κτημάτων. Πλὴν δὲ τούτου τόσον στενῶς περιέζωσε πολλὰ χωρία διὰ τῶν δασικῶν ὁροσήμων ὥστε ταῦτα ἀσφυκτιῶσι καὶ ἐκ τούτου ἡ διάρρηξις τῆς ζώνης ταύτης ἥτις τοὺς πιέζει καὶ ἀπειλεῖ διάρρηξιν, διότι ἄλλοτε μὲν ζημιοῖ τοὺς χωρικοὺς προσαγομένους εἰς τα δικαστήρια ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τὰ δάση διὰ τῶν καταστρεπτικῶν πυρκαϊῶν.

Ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τῶν χωρικῶν κτήματα ἐντὸς τῶν δασῶν διότι ἔμειναν ἐπί τινα χρόνον ἀκαλλιέργητα.

Ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τῶν χωρίων αἱ πρὸς βοσκὴν γαῖαι των καὶ ἀφέθησαν ἐλάχισται τὰς ὁποίας καὶ αὐτὰς τὸ δασονομεῖον θέλει νὰ ἀφαιρέσῃ ἢ νὰ ἐνοικιάζῃ εἰς τοὺς χωρικούς.

Οἱ Ὀρεινοὶ κάτοικοι δὲν δύνανται νὰ ζήσωσι χωρὶς μέρους δάσους εἰς ὃ νὰ βοσκήσωσι τὰ ζῷα των, τὴν τροφὴν τῶν ὁποίων δὲν δύνανται νὰ φέρωσι μακρόθεν εἰς σταύλους.

Οἱ κάτοικοι ἑκάστου τόπου πρέπει νὰ ἐπωφελῶνται τὰ πλεονεκτήματα τοῦ τόπου των, ἀλλ' ἡ Κυβ. εἰς τοὺς ὀρεινοὺς δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπόλαυσιν τῶν πλεονεκτημάτων τῶν γειτονικῶν τῶν δασῶν καὶ τοὺς ἀναγκάζει νὰ ἀγοράζωσι τὴν ξυλείαν ἀκριβώτερον τῶν παραλίων κατοίκων.

Οἱ χωρικοὶ οὗτοι φέροντες εἰς τὰς πόλεις δύο φορτία οἴνου κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν μόλις ἀγοράζουσιν ἥμισυ κοιλὸν σίτου. Πῶς εἰμποροῦν οὗτοι νὰ ζήσουν ἄνευ ἐπιβοηθητικοῦ τινος μέσου; Καὶ τὸ μέσον τοῦτο εἶνε τὰ ὀλίγα πρόβατα τῶν ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ὁποίων συνήθως πληρώνουσι τοὺς φόρους των καὶ προμηθεύονται τὰ ὀλίγα ἀναγκαῖα τῆς ἀθλίας ζωῆς τὴν ὁποίαν διάγουσιν καὶ ἡ ὁποία ὀλίγον διαφέρει τῆς τῶν ζῴων.

Εἰς τούτους εἶχεν ὑποσχεθῇ ὁ ἀρχιδασονόμος νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν βοσκὴν ἐὰν ἐσχημάτιζον τὰ ζῷα των εἰς ποίμνια ὑπὸ ὡρισμένους βοσκοὺς ἀλλ' εἶτα μετενόησε, διότι εὗρε περισσότερα πρόβατα ἀφ' ὅσα περιέμενε νὰ εὕρῃ.

Πρέπει λοιπὸν α) νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας των τὰ ἐντὸς τῶν δασῶν κτήματα τὰ καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ Δασονομείου, διότι βεβαίως οἱ ἰδιοκτῆται των δὲν ἐκαλλιέργησαν αὐτὰ μετὰ τὴν ὁροθέτησιν· λ. χ. ἐν Καρπασίᾳ οἱ χωρικοὶ ἐκαλλιέργησαν τὰ ἐντὸς τῶν δασῶν κτήματά των ἐπὶ πολλὰ ἔτη μέχρις ὅπου ὑπάλληλός τις ἄγαν δραστήριος ἐξεδίωξεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν.

Ὡσαύτως ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ ἀναμιγνύεται εἰς τὰ χαλίτικα διότι ταῦτα εἶνε τὰ μόνα ἅτινα ἀφῆκεν εἰς τοὺς χωρικοὺς κατὰ τὴν παροιμίαν «ἀπὸ τὴν καμήλαν **φτὶν**» καὶ τώρα καὶ τὸ **φτὶν** τοῦτο θέλει νὰ κατάσχῃ καὶ ἢ νὰ πωλήσῃ ἢ νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἡ ἰδία καίτοι οἱ Ὀθωμαν. νόμοι παραχωροῦσιν εἰς τὰς Κοινότητας καὶ ξύλευσιν καὶ βοσκήν.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Ἐκτὸς τῶν προλεχθέντων παραπόνων, δὲν ἔχομεν ἢ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν προστασίαν τῶν δασῶν καὶ λυπούμεθα διότι δὲν ἔχομεν τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Hutchins. Τὸ διὰ τὴν ἀναδάσωσιν ἀναγραφόμενον ποσὸν εἶνε εὐεργετικώτατον καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ ἀναδάσωσις θὰ προβῇ δεόντως ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πεπειραμένου ἀρχιδασονόμου.

Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ δαπανηθῶσι ὅλα τὰ χρήματα διὰ μίαν ἐπαρχίαν διότι ἐξεπλάγην ἰδὼν ὅτι διὰ τὴν Λεμεσὸν μόνον 48 λίραι ἐδαπανήθησαν. Παρακαλῶ νὰ συνδυασθῇ ἡ ἀναδάσωσις μὲ τὴν ἐξυγίανσιν. Παρὰ τὴν Λεμεσὸν ὑπάρχουσιν ἕλη καὶ βάλτοι ἅτινα ἐὰν ἀναδασωθῶσι θὰ ἐξυγιάνωσι τὴν πόλιν.

Ηὐχαριστήθημεν ἀκούσαντες πρὸ ἡμερῶν ὅτι τὰ δάση τῆς Κύπρου ἀρκοῦσι δι' ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς νήσου καὶ ἐξεπλάγημεν διότι ἠκούσαμεν ὅτι τὰ δάση εἶνε ἀνεκμετάλλευτα διότι δὲν εἶνε προσιτά.

Εἶνε λυπηρὸν νὰ δαπανᾷ ὁ τόπος 34 χιλ. λίρας πρὸς ἀγορὰν ξυλείας διὰ νὰ μὴ δαπανήσῃ 2—3 χιλ. ὅπως καταστήσῃ προσιτὰ τὰ δάση.

Εἰσηγοῦμαι τὴν διὰ νόμου ὑποχρεωτικὴν φυτείαν δένδρων ὅπου ταῦτα εἶνε ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητα.

Παρακαλῶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ προμήθεια καυσοξύλων ἐκ τῶν προσιτῶν δασῶν τῆς Καρπασίας καὶ Λεμεσοῦ τὰ ὁποῖα εὐκόλως ἀναδασοῦνται.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν κατοίκων πρὸς τὰ δάση ηὐξήθη σὺν τῷ χρόνῳ καὶ πρέπει τὸ δασονομεῖον νὰ φαίνεται διαλλακτικώτερον διότι τότε οἱ κάτοικοι θὰ εἶνε οἱ ἄριστοι φύλακες τῶν δασῶν.

Θ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ. Οὐχὶ διὰ πρώτην φορὰν λέγεται ὅτι ἡ προστασία τῶν δασῶν εἶνε ἐκ τῶν λόγων εὐγνωμοσύνης τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἥτις μόνον εἶνε μεμπτέα οὐχὶ διότι ἐπροστάτευσε τὰ ὑπάρχοντα δάση, ἀλλὰ διότι λίαν ἀργὰ ἐσκέφθη νὰ κάμῃ ἀναδασώσεις.

Εἰσηγεῖται ὅπως εἰς τὰ σχολεῖα εἰσαχθῇ τὸ μάθημα τῆς δασαλογίας καὶ νὰ προσλαμβάνωνται δασολόγοι κεκτημένοι πεῖραν τινὰ τῶν δασῶν ἢ μάθησιν ἐπιστημονικὴν καὶ νὰ διορίζωνται δασονόμοι μόνον ἀπόφοιτοι δασικῶν σχολῶν, ἀποστελλομένων πρὸς τοῦτο Κυπρίων νέων.

Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐμπνεύσῃ πρὸς τοὺς χωρικοὺς τὴν ἀγάπην πρὸς τὰ δάση καὶ πρὸς τοῦτο τὸ δασονομεῖον πρέπει νὰ ἦνε ἀνεκτικὸν πρὸς τοὺς χωρικούς.

Σπουδαία αἰτία δυσαρεσκείας τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν δασῶν εἶνε ἡ δήμευσις τῶν ἐντὸς τῶν δασῶν κτημάτων.

Ἐπὶ τῆς παρούσης Ἁρμοστείας ἐβελτιώθη πως ἡ θέσις τοῦ ζητήματος ἀλλὰ πρέπει τὸ ζήτημα τοῦτο νὰ λυθῇ διὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν κατασχεθέντων ἔστω καὶ δι' ὑποχωρήσεως τῆς Κυβ. εἰς ἣν παρέχεται τὸ δικαίωμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ νόμου.

Τὸ κονδύλιον ψηφίζεται.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ἡ παρὰ τὸ τέως Κατάστημα Παρθεναγωγείου Φανερωμ. τῆς κ. Ἐλένης Χριστοδούλου περιλαμβάνουσα εὐάερα καὶ εὐήλια δωμάτια ὡς καὶ πόσιμον ὕδωρ.

Πλειότεραι πληροφορίαι παρὰ τῷ κ. Κ. Χριστοδούλου.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Μ. Χ" ΠΑΥΛΟΥ
ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑι

Μεγάλη Ὁδός.—Ἔναντι Ζαχαροπλαστείου «ὁ Δούης».

Ἐν τῷ νέῳ τούτῳ ἐπιστημονικῷ ἱδρύματι θὰ εὑρίσκωνται πᾶσαι αἱ ἐν χρήσει φαρμακευτικαὶ οὐσίαι, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ ἰαματικὰ ὕδατα τῆς Ἑλλάδος: Λουτρακίου (κατὰ τῆς ψαμμιάσεως, λιθιάσεως κ. λ. π.), Ἄνδρου (ὡς ἐπιτραπέζιον ἀνύτιμον κατὰ πάσης οὐρικῆς καὶ ἀρθριτικῆς διαθέσεως), Ὄσσης (κατὰ τῆς ἀναιμίας, χλωρώσεως κ. λ. π.) καὶ Κυλλήνης (κατὰ παθήσεων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων κ. λ. π.).

Ἐν αὐτῷ θὰ γίνωνται αἱ ἑξῆς χημικαὶ καὶ φαρμακευτικαὶ ἐργασίαι:

α') Παρασκευὴ ὀξυγόνου χημικῶς καθαροῦ πρὸς θεραπευτικοὺς σκοπούς.

β') Παρασκευὴ τεχνητῶν ὀρρῶν.

γ') Παρασκευὴ ὅλων τῶν δι' ὑποδορείους καὶ ἐνδομυϊκὰς ἐνέσεις φυσιγγω- (ampoules).

δ') Παρασκευὴ γαλακτικῶν φαρμάκων.

ε') Χημικαί, μικροσκοπικαὶ καὶ μικροβιολογικαὶ ἐξετάσεις οὔρων καὶ πτυέλων.

Αἱ χημικαὶ ἐργασίαι θ' ἄρξωνται ἅμ' ὡς φθάσωσι τὰ ἀναμενόμενα ἤδη ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα καὶ ὄργανα.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΤΣΙΦΛΙΚΙΟΥ

Τὸ παρὰ τὸ χωρίον Κίτιον τῆς Λάρνακος κείμενον Τσιφλίκιον τοῦ κ. Μιλτ. Π. Εὐθυμιάδου, περιλαμβάνον 553 σκάλες εἰς 20 τμήματα, εὐρύχωρον οἰκίαν ἐκ 10 δωματίων μετὰ σταύλων, ἀχυρώνων, ἡλιακῶν, ἀποθηκῶν καὶ διὰ κατοικίαν πωλεῖται παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοῦ.

Ἡ πώλησις γίνεται εἴτε ὁλικῶς εἴτε κατὰ τμήματα τοῖς μετρητοῖς ἢ καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ, πληρωνομένων 20 % καὶ τοῦ ὑπολοίπου πρὸς 6 % ἐπὶ πενταετῆ προθεσμίαν ἢ μακροτέραν· ἑκατὸ περίπου σκάλες ποτίζονται διὰ ποταμοῦ.

Οἱ βουλόμενοι δύνανται ν' ἀπευθυνθῶσι πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην εἰς Βαρώσια πρὸς περαιτέρω πληροφορίας.

ΙΩΣΗΦ Α. ΚΟΥΡΕΑΣ
ΧΡΩΜΑΤΟΠΟΙΟΣ ΚΑΙ ΒΑΦΕΥΣ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

Ἀναλαμβάνει οἱανδήποτε παραγγελίαν βαφῆς θυρῶν, παραθύρων, οἰκιῶν, καταστημάτων καὶ ἐν γένει ἐκτελεῖ πᾶσαν βαφικὴν ἐργασίαν ἐν Λευκωσίᾳ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι τῆς νήσου.

Δείγματα τῆς βαφῆς του εἶνε τὰ Δικαστικὰ μέγαρα Λευκωσίας καὶ Ἀμμοχώστου, τὰ κτίρια τῆς Γαιοπαρόχου Ἑταιρείας Οὔτλκοξ, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι μεγαλοπρεπεῖς οἰκίαι εἰς ἁπάσας τὰς πόλεις τῆς Κύπρου.

Οἱ χρῄζοντες τῶν ὑπηρεσιῶν του δύνανται νὰ τὸν ζητῶσιν εἰς τὸ ἐν Λευκωσίᾳ γνωστὸν Καφενεῖον τοῦ κ. **Θωμᾶ Χ. Γεωργιάδου.**

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΑΓΟΡΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Σῖτος	τὸ κοιλὸν	γρ.	50—55
Κριθὴ	»	»	24—25
Βρόμη	»	»	14—15
Ὄροβος	»	»	52
Ἄνισον	ἡ ὀκᾶ	»	$4\frac{1}{2}$
Λινόσπορος	»	»	2
Κουκκία ξηρὰ	»	»	$1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$
Σταφ. μαῦραι	»		$1\frac{1}{4}$
» βρασταὶ	»		$1\frac{1}{2}$
Γεώμηλα	»	παρ.	35—45
Κρόμμυα	»	»	35—40
Ἔλαια ἐντόπια	ἡ λίτρα	γρ.	30
» ξένα	»	»	30
Βάμβαξ	»	»	22
Μαλλία	»	»	25
Οἶνοι	τὸ γομάρι	»	54—120
Κουμανδαρία	»	»	220-250
Ρακὴ σουμα 20 β.	ὀκᾶ	»	$^{70}/_{40}$

ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ

Ὄρυζα	ὁ σάκκος	γρ.	200
Σάκχαρον	»	»	318
Σάπων ἑλληνικὸς	ἡ ὀκᾶ	»	$5\frac{1}{2}$
Πετρέλαιον ρωσσικὸν	τὸ κιβώτιον	»	62

(Ὅλα μὲ λίραν Ἀγγλίας γρ 182)

Τύποις «Λευκωσίας»
Ε. Κ. ΠΕΤΡΙΔΟΥ καὶ Σίας.